

Elk kind heeft recht op een warm en veilig nest.

Jaarverslag 2024 VK en VECK

Geëngageerde aanpak
van kindermishandeling door de
Vertrouwenscentra Kindermishandeling
en het Vlaams Expertisecentrum
Kindermishandeling

Geïntegreerd jaarverslag VK en VECK 2024

INHOUD

Voorwoord | 2

Missie, visie en opdrachten | 4

2024 in Cijfers. Vertrouwenscentra Kindermishandeling | 6

Getuigenis – “Ik vond opnieuw balans in mijn leven” | 10

“Onze kracht zit in onze veelzijdigheid. Die is uniek en onvervangbaar” | 12

INTERVIEW MET FREDERIK SWENNEN EN JOKE CASTELEIN

“Een signaal van een kind negeren we nooit” | 16

KINDERPSYCHIATER INGE VANDERSTRAETE

“De anonimiteit zorgt ervoor dat mensen durven spreken” | 20

HULPLIJNEN 1712 EN NUPRAATIKEROVER.BE BLIJVEN GROEIEN

“De adviezen van het VK zijn altijd sterk gemotiveerd

en inhoudelijk onderbouwd” | 24

SAMENWERKING PLEEGZORG EN VERTROUWENSCENTRA KINDERMISHANDELING

“We hebben een groot vertrouwen in de expertise van het VK” | 26

SAMENWERKING PARKET EN VERTROUWENSCENTRUM KINDERMISHANDELING LIMBURG

2024 in cijfers. Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling | 30

“Oog hebben voor kinderen die vaak ongezien blijven” | 32

KINDREFLEX IN DE GEVANGENIS

“De beste investering die we als samenleving kunnen doen” | 36

KINDREFLEX VINDT DE WEG NAAR EERSTELIJNSZONES DANKZIJ OVERHOOP

Eerste stappen naar een traumasensitief onderwijs | 40

HANDLE WITH CARE KRIJGT UITBREIDING NA POSITIEVE EVALUATIE

Getuigenis – “Het is belangrijk dat kinderen zich begrepen en gehoord voelen” | 44

SCHOLEN ENGAGEREN ZICH VOOR HANDLE WITH CARE

Verhalen van overlevers motiveren hulpverleners om het verschil te maken | 46

ECHO-LOTGENOTENWERKING ZET OPLEIDING ERVARINGSDESKUNDIGEN IN DE STEIGERS

2024 in cijfers. VECK-team gevaarsituaties kinderopvang | 50

“We moeten als samenleving kritisch naar onszelf durven kijken” | 52

SAMENWERKING CHILD FOCUS, KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT, VLAAMS EXPERTISECENTRUM

Uit de werkgroepen | 58

Bijlagen

MEER CIJFERS | 62

WIE IS WIE? | 71

VOORWOORD

Een jaar van groei, zorg en vernieuwing

2024 was opnieuw een intens en uitdagend jaar voor de zes Vertrouwenscentra Kindermishandeling (VK) en het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling (VECK). Met 7.501 meldingen, waarbij 10.913 kinderen betrokken waren, bleef het aantal onrustwekkende signalen hoog. Achter elke melding schuilt een verhaal van kwetsbaarheid, verwarring en vaak ook moed – van kinderen, ouders en professionals die hulp durven vragen of aanbieden.

Wat in het oog springt, is dat emotionele mishandeling en verwaarlozing nog steeds de meest gemelde vormen van kindermishandeling zijn. In 2024 ging het om 4.147 kinderen, een stijging van 41% over acht jaar tijd. Deze stille vorm van mishandeling laat zelden fysieke sporen na, maar ondermijnt het fundament van het kind. Opgroeien in emotionele afwezigheid, onder systematische vernedering of afwijzing, laat diepe wonden na – soms pas zichtbaar jaren later. Ondanks de hoge cijfers is het hoopgevend dat hier de jongste jaren meer aandacht naar gaat.

We zien ook een toename van meldingen onder het statuut van maatschappelijke noodzaak (MaNo): een stijging van 44% over acht jaar tijd. Sinds 2013 hebben de VK het mandaat om de schakel tussen vrijwillige en gedwongen hulp goed te regelen. Dat creëerde ook een weg voor het parket om de hulp en expertise van de VK te betrekken om veiligheid en hulpverlening voor minderjarigen mogelijk te maken. Jaar na jaar stijgen deze aanmeldingen vanuit het parket naar de VK: een stijging met 89% op acht jaar tijd. Die toename betekent dat dossiers bij de VK complexer en intensiever worden. Deze stijging legt extra druk op onze teams én toont de nood aan structurele versterking van het hele jeugdhulpverleningslandschap. De wachtlijsten, de complexiteit van gezinsdynamieken en het tekort aan hulpverleners maken de taak van onze medewerkers vaak zwaar.

Veerkracht en vernieuwing

Ondanks de druk zetten we samen grote stappen vooruit. Het VECK blijft als partnerorganisatie van de VK de motor van innovatie in Vlaanderen. **In 2024 werden zo'n 3.000 professionals opgeleid binnen projecten van het VECK. Dat betekent dat heel wat professionals nu meer kennis en praktische handvatten hebben om kindermishandeling op te merken en aan te pakken.** We bouwen verder aan initiatieven zoals de Kindreflex, die hulpverleners helpt om ook de kinderen van volwassen cliënten in beeld te brengen. Met

Handle with Care zorgen we voor meer aandacht op school voor kinderen na een politie-interventie voor intrafamiliaal geweld. Via de **Echo-Lotgenotenwerking** geven we overlevers van mishandeling een stem en een plek om anderen te helpen. Deze ervaringskennis is van onschatbare waarde in onze herstelgerichte aanpak.

Op vraag van het Agentschap Opgroeien voerde het VECK bij 52 opvanginitiatieven risicotaxaties uit en gaf het bijbehorende advies. Dit betrof de veiligheid van 1.385 erkende opvangplaatsen voor kinderen.

De VK en het VECK werkten in 2024 aan een verhoging van kwaliteit en sectorale afstemming. We actualiseerden de risicotaxatie-instrumenten en verankerden ze op gezamenlijke wijze. Het was een collectieve inspanning – gedragen door alle medewerkers, directies en partners.

Nood aan helder beleid

Toch kunnen we het niet alleen. **We kijken reikhalzend uit naar heldere beleidsbeslissingen en een versterking van de sector.** Het regeerakkoord spreekt over het welzijn en de bescherming van kinderen, vlotte toegang tot hulp, het verlagen van administratieve drempels en het zetten van de stap naar één gemandateerde voorziening. Het VK en het VECK kijken ernaar uit om samen met de overheid te onderzoeken wat dit voor ons kan betekenen. En vooral hoe wij op een nog betere, meer congruente manier iets voor kinderen kunnen betekenen. Want terwijl wij dagelijks beslissingen nemen over de veiligheid van kinderen, is de caseload per medewerker veel te hoog en ontbreekt het ons aan beleidsmatige duidelijkheid over onze eigen toekomst. Dit weegt op de medewerkers.

We blijven ons **geëngageerd** inzetten. Omdat we overtuigd zijn van onze missie: mishandeling stoppen, veiligheid installeren, herstel mogelijk maken. Omdat we overtuigd zijn van onze werksame hulpverleningsprincipes: het kind resoluut centraal zetten, een doorgedreven multidisciplinaire samenwerking, laagdrempelig, integraal en aanklappend werken.

We doen dat samen met burgers, scholen, artsen, jeugdrechters, politie, welzijnsorganisaties en zoveel anderen die mee hun verantwoordelijkheid opnemen.

Laat dit verslag bijdragen aan meer bewustzijn én meer actie. Want elk kind verdient het om gezien, gehoord en beschermd te worden.

Namens de Vertrouwenscentra Kindermishandeling en het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling,

Tim Stroobants, *directeur VECK*

Achter elke melding schuilt een verhaal van kwetsbaarheid, verwarring en vaak ook moed – van kinderen, ouders en professionals die hulp durven vragen of aanbieden

— TIM STROOBANTS | DIRECTEUR VECK

Missie, visie en opdrachten

Het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling en het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling hebben een gezamenlijke missie:

- ➔ het detecteren van situaties van kindermishandeling;
- ➔ het stoppen van mishandeling en het installeren van veiligheid voor minderjarigen;
- ➔ het voorkomen van herhaling van mishandeling;
- ➔ het nastreven van individueel en relationeel herstel.

Het Vertrouwenscentrum en het VECK willen daarnaast de samenleving in Vlaanderen en Brussel sensibiliseren voor de problematiek van kindermishandeling. Beide organisaties werken aan de uitbreiding en de verspreiding van kennis en deskundigheid over kindermishandeling en samen pakken ze de kindermishandeling in Brussel en Vlaanderen aan.

Het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling werkt laagdrempelig en aanklappend. Het staat voor een integrale en gecoördineerde aanpak, systemisch en multidisciplinair.

Maak je je zorgen over kindermishandeling?
Betrek het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling!

Opdrachten van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling

Hulpverlening

- ➔ Meldpunt voor hulpverlening (reguliere hulpverlening)
 - Ondersteuning hulpverlener met advies
 - Of actief traject VK --> casemanagement
- ➔ 1712: meldpunt voor burgers
 - Gedeeld proces CAW en VK
- ➔ Hulp verlenen aan minderjarigen en hun gezin
- ➔ Chat Nupraatikerover.be
 - Online anonieme trajecten
- ➔ Gemandateerde voorziening voor maatschappelijke noodzaak
 - Onderzoek of hulpverlening maatschappelijk noodzakelijk is
 - Casemanagement: organiseren en opvolgen van de hulpverlening

Deskundigheids-
bevordering

vertrouwenscentrum
Kindermishandeling

Samenwerking
met partners in
de hulpverlening

Opdrachten van het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling

De samenleving sensibiliseren voor de problematiek van kindermishandeling

Inhoudelijke en praktijkgerichte ondersteuning van organisaties en dienstverleners voor de gepaste omgang met kindermishandeling

Adviseren over de veiligheid van baby's en peuters in kinderopvang na aanmelding door het agentschap Opgroeien

Ondersteuning van de werking van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling

veck
vlaams
expertisecentrum
kindermishandeling

2024 in cijfers

Vertrouwenscentra Kindermishandeling

SITUERING

6

Vlaanderen en Brussel tellen samen zes Vertrouwenscentra Kindermishandeling: één in elke provincie en één in Brussel. De meeste meldingen van kindermishandeling kwamen binnen in de Vertrouwenscentra van Antwerpen (1.591) en Brussel (1.569; inclusief meldingen via Nupraatikerover.be). Het laagst aantal meldingen werd genoteerd in de provincies Limburg (896) en West-Vlaanderen (754).

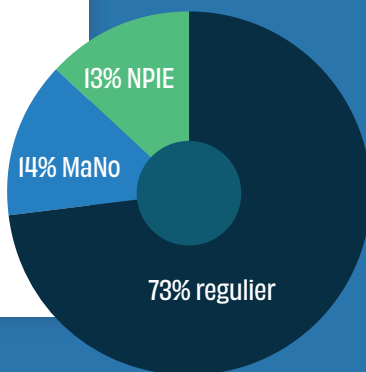

MELDINGEN

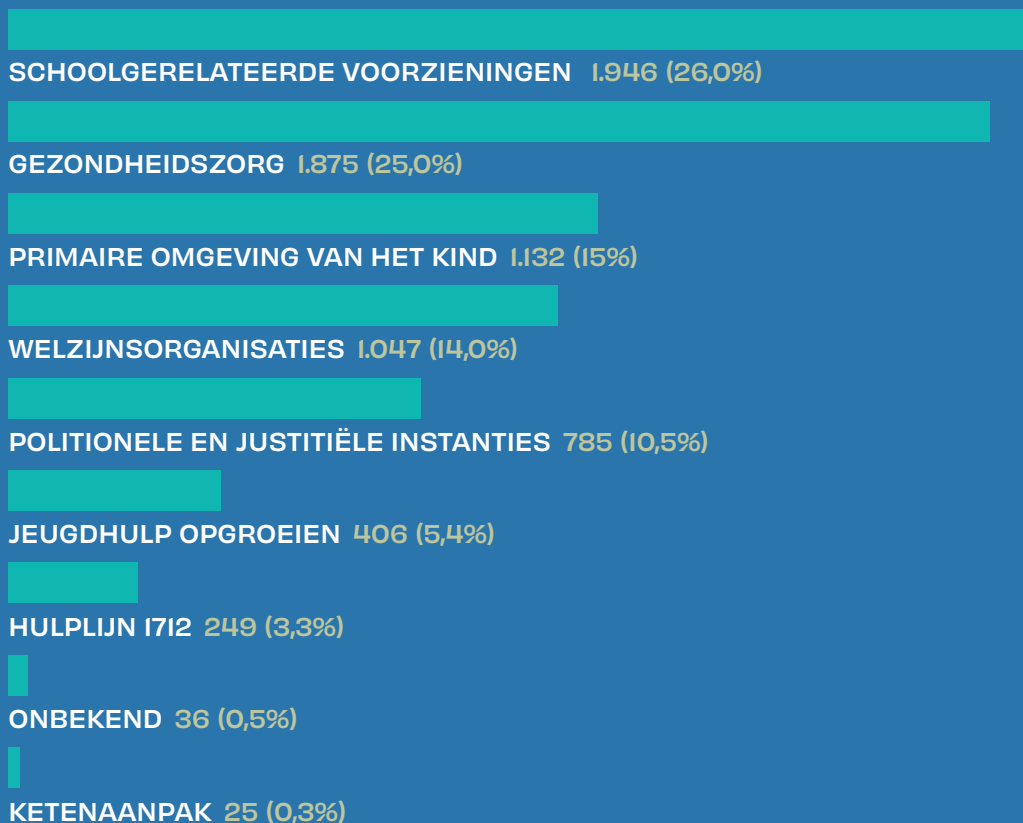
7.501

Het aantal meldingen in 2024 bij de Vertrouwenscentra Kindermishandeling, inclusief Nupraatikerover.be.

- Hiervan was 73% regulier, 14% MaNo en 13% NPIE

TYPE MELDER

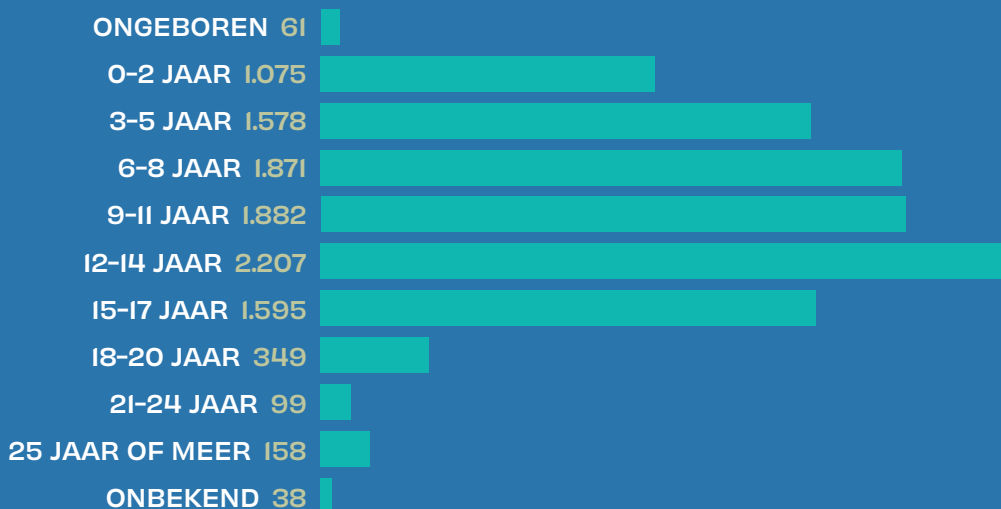

10.913

Aantal uniek gemelde kinderen
in 2024 bedraagt 10.913

2.207

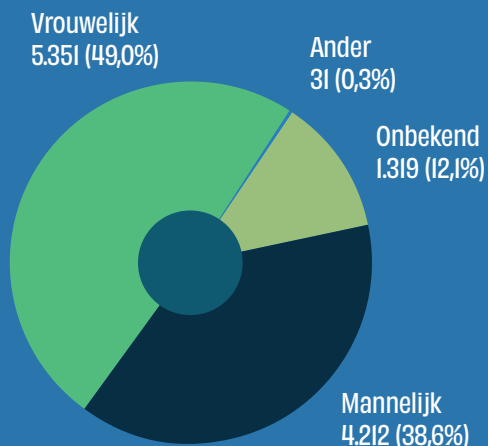
Met 2.207 kinderen is de leeftijdsgroep 12 tot 14 jaar het sterkst vertegenwoordigd in de meldingen. Toch zijn de meldingen relatief gelijkmatig verspreid over alle leeftijdsgroepen van 0 tot 17 jaar, met enkele uitlopers tot 25 jaar. In 2024 waren er ook 1.136 meldingen over zeer jonge kinderen (van prenataal tot 2 jaar).

GESLACHT

49% vrouwelijk

Het aandeel gemelde meisjes (49%) ligt hoger dan het aandeel jongens (38,6%).

AARD VAN DE PROBLEMATIEK

4.147

Emotionele mishandeling en verwaarlozing is met 4.147 meldingen de meest gemelde problematiek, gevolgd door lichamelijke mishandeling/verwaarlozing (3.200), risicosituatie of verwerkingsproblematiek (1.755) en seksueel misbruik (1.713).

LICHAMELIJKE MISHANDELING/VERWAARLOZING 3.200

EMOTIONELE MISHANDELING/VERWAARLOZING 4.147

SEKSUEEL MISBRUIK 1.713

RISICOSITUATIE EN VERWERKINGSPROBLEMATIEK 1.755

GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG DOOR MINDERJARIGE 409

ONBEKEND 74

Meer cijfers vindt u als bijlage in dit jaarverslag, pagina 62.

Getuige

“Ik vond opnieuw balans in mijn leven”

“Ik kreeg een e-mail van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling. Omdat mijn kennis van het Nederlands beperkt is, begreep ik niet meteen waarover het ging. Bovendien had ik op dat moment veel andere zorgen aan mijn hoofd. Toen ik de mail liet vertalen, las ik dat het ging over kindermishandeling. Mijn hart stond stil. Ik begreep er niets van: wie mishandelt wie? Waarom kreeg ik zo’n bericht?”

Ik voelde me vreselijk. Het leek alsof ik uit het niets werd beschuldigd. Even later had ik telefonisch contact met Kayla. Zij legde me uit dat het niet was wat ik dacht, maar de angst bleef. Ik voelde me aangevallen en onbegrepen. In mijn hoofd bleef het maar malen: ‘Ik heb niets verkeerd gedaan. Ik ben het slachtoffer, samen met mijn kinderen. Waarom moet ik mij verantwoorden?’

Toch besloot ik langs te gaan bij het centrum. De VK-medewerkers zagen meteen dat ik me niet goed voelde. Ik reageerde defensief, soms zelfs agressief. Ik had een moeilijke periode achter de rug, met rechtszaken en conflicten met mijn ex-partner. Ik voelde me voortdurend aangevallen, nergens gesteund. Maar de medewerkers van het Vertrouwenscentrum namen rustig de tijd om uit te leggen dat ze er waren om te ondersteunen, niet om te oordelen. Ze

maakten duidelijk dat het contact was opgelegd door de rechtbank, maar dat hun rol er vooral in bestond om te kijken hoe het met mij en mijn kinderen ging.”

Vertrouwen bouwen

“Langzaam begon ik vertrouwen te krijgen. Ze zagen iets in mij wat ik zelf was kwijtgeraakt: een moeder die haar uiterste best deed, die sterk bleef ondanks alles.

Vanaf het tweede gesprek ging het veel beter. We spraken vaste momenten af waarop ik met mijn kinderen naar het centrum kwam. Tijdens de sessies praatten we afzonderlijk: ik alleen, de twee kinderen alleen.

De medewerkers leerden me technieken om anders te reageren in stressvolle situaties. Kayla, Lauren en Ilse hielpen mij om opnieuw balans te vinden. In mijn hoofd woedde voortdurend een storm van zorgen en angsten. Dankzij hen vond ik weer rust. Ik leerde inzien dat niet alles perfect hoeft te verlopen om goed genoeg te zijn als moeder.

Mijn kinderen voelden zich meteen op hun gemak bij ‘de dames van de psychologie’, zoals ze hen noemden. Voor hen waren het leuke uitjes, waar ze mochten spelen en vertellen. Ze gingen altijd met een glimlach naar binnen en kwamen blij weer buiten.

Doorheen de begeleiding beseftte ik

his

hoe belangrijk tijd en aanwezigheid zijn voor kinderen. Daarom paste ik mijn werkregime aan. Ik ging van een voltijdse job naar een vier vijfde regeling, zodat ik meer momenten kon doorbrengen met mijn kinderen.

Vroeger wilde ik in het weekend alleen maar slapen, vandaag probeer ik er bewust voor hen te zijn. We maken uitstapjes, we lachen samen. Dat is een wereld van verschil.”

Warmte, liefde en mooie dagen

“Tijdens de sessies werkten we ook samen aan het levensverhaal van mijn kinderen. We stelden samen een tijdlijn op, vertelden over mooie herinneringen van vroeger. Dat was ongelooflijk waardevol. Mijn kinderen beseften zo dat hun leven niet alleen bestond uit moeilijke momenten, maar ook uit warmte, liefde en mooie dagen.

Vandaag heb ik geen actief contact meer met het Vertrouwenscentrum, maar ik weet dat ik altijd kan terugvallen op hun steun als dat nodig zou zijn. Dat alleen al geeft mij rust.

Ik ben heel dankbaar. Ik dacht altijd dat ik er alleen voor stond. Nu weet ik beter. En ik leerde dat ik niet perfect hoeft te zijn om een goede moeder te zijn. Dat liefde soms gewoon zit in aanwezig zijn, in samen lachen, in fouten maken en weer doorgaan.”

Uit het leven gegrepen

Linda* en haar gezin kwamen in het voorjaar van 2022 in contact met het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling Brussel.

Het jeugdparket had hen aangemeld na een incident van intrafamiliaal geweld. De vader verdween na dat incident van de radar. Het parket vroeg het VK om de veiligheid van de kinderen van 5 en 9 jaar in te schatten.

Vanaf het eerste gesprek ervaarden de VK-medewerkers de angst en het wantrouwen bij Linda. Zoals bij veel ouders die door het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling gecontacteerd worden, vreesde Linda dat het VK haar kinderen zou afnemen. In werkelijkheid is een uithuisplaatsing altijd een allerlaatste maatregel, pas na uitputting van alle andere mogelijkheden.

Door transparantie en geduld werd stap voor stap een vertrouwensband opgebouwd met het gezin. Lauren Smets stond naast Linda als ouderbegeleider, Kayla Depestel begeleidde een kind en collega Ilse Van Campenhout het andere kind. Zo kregen zowel de zorgen van de moeder als de gevoelens van beide kinderen de nodige aandacht en ruimte.

De begeleiding bestond uit gesprekken, observaties en veel psycho-educatie. Een belangrijk onderdeel van het traject was het samen maken van een ‘woord-en-beeldverhaal’: een warm en herkenbaar overzicht van het leven van de kinderen, waarin ook positieve herinneringen een plaats kregen.

**Om de privacy te beschermen is Linda een schuilnaam.*

"Onze kracht zit in onze veelzijdigheid. Die is uniek en onvervangbaar"

Frederik Swennen is gewoon hoogleraar personen- en familierecht (UAntwerpen) en voorzitter VK Antwerpen. Joke Castelein is sinds kort directeur VK West-Vlaanderen. Samen blikken ze terug op 2024 en richten ze de blik ook op de toekomst.

Wat was voor jullie het meest bepalende moment of inzicht in 2024?

JOKE CASTELEIN: Voor mij was dat zonder twijfel de opstart van mijn mandaat als directeur van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK) in West-Vlaanderen, begin december 2024. Ik kwam vanuit een andere sector en stond meteen midden in het sectoroverleg met Opgroeien en in de ontwikkeling van gedeelde besluitvorming en risicotaxatie. Wat me vooral opviel, is hoe sterk de verschillende Vertrouwenscentra Kindermishandeling samenwerken aan kwaliteitsverbetering. Er is veel gedrevenheid, ook al is de werkdruk groot.

FREDERIK SWENNEN: Voor mij was 2024 een transitiejaar. In 2023 kwamen de Vertrouwenscentra Kindermishandeling zwaar onder vuur te liggen na een incident waarover we politiek zwaar werden aangepakt. We hebben de navolgende audits en inspecties wel positief aangegrepen als opportuniteit om een sectoractieplan op te stellen en in 2024 intensief aan kwaliteitszorg te werken.

Daarbij leggen we de lat hoog. Tegelijk blijven we wachten op duidelijke beleidskeuzes. Dat valt soms zwaar, ook voor onze medewerkers.

Waar wachten jullie dan precies op?

FREDERIK SWENNEN: De essentie is: wat wordt onze plaats in het ruime landschap van de jeugdhulp? Het regeerakkoord vermeldt de invoering van één gemandateerde voorziening in plaats van twee vandaag, maar wat wordt de toekomstige verhouding tussen de Vertrouwenscentra Kindermishandeling en de Ondersteuningscentra jeugdzorg (OCJ)? En hoe zullen de VK's hun specifieke insteek kunnen bewaken in de samenwerking binnen de Veilige Huizen? Die zouden sterker door het Agentschap Justitie & Handhaving worden gecoördineerd, maar dat is toch een andere insteek. Dat zijn fundamentele keuzes waarover wij al langer duidelijke standpunten hebben, maar waarover nog geen concrete politieke keuzes zijn gemaakt. Intussen moeten wij onze werking draaiende houden.

JOKE CASTELEIN: We doen aan kwaliteitsbevordering vanuit onze huidige realiteit, maar weten niet hoe dit zal passen in de toekomstige realiteit. Wat als we straks geen gemandateerde voorziening meer zijn? Wat gebeurt er dan met alles wat we nu ontwikkelen? We willen mee aan tafel zitten, we willen meedenken over de toekomst.

Het kindperspectief centraal

Wat is jullie unieke rol? Wat doen jullie anders dan andere partners?

FREDERIK SWENNEN: Wij zetten het kindperspectief écht centraal. En we zijn toegankelijk op alle punten in een traject: preventief, vrijwillig, op het kantelpunt én in gerechtelijke dossiers. Die continuïteit is heel bijzonder. Onze bescheidenheid speelt ons parten. In initiatieven zoals hulplijn 1712, Nupraatikerover.be of de Veilige Huizen wordt het merk 'Vertrouwenscentrum Kindermishandeling' amper vermeld. We hebben ons een beetje weggecijferd, en dat maakt ons kwetsbaar.

JOKE CASTELEIN: Exact. Onze kracht zit in die veelzijdigheid. We zijn een aanspreekpunt voor burgers via hulplijn 1712, maar even goed een partner voor parket of hulpverleners in zware dossiers.

Dat is bijzonder, en dat moeten we veel assertiever vertellen. Niet om ons op de borst te kloppen, maar omdat onze unieke positie broodnodig is.

Wat verwachten jullie concreet van de Vlaamse regering in 2025?

FREDERIK SWENNEN: Laat ons samen definiëren welke rol er voor de VK's is weggelegd. En laat ons er samen voor zorgen dat we daarbij

“

We zijn toegankelijk op alle punten in het traject: preventief, vrijwillig, op het kantelpunt én in gerechtelijke dossiers. Die continuïteit is heel bijzonder.

— FREDERIK SWENNEN

niet verdwijnen tussen de plooiën van de verschillende bevoegdheden van het Agentschap Opgroeien en van het Agentschap Justitie & Handhaving, precies omdat wij zo'n unieke rol te spelen hebben.

Een enorme toewijding

Hoe zien jullie die samenwerking tussen de Vertrouwenscentra Kindermishandeling en met het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling (VECK)?

JOKE CASTELEIN: Die samenwerking helpt ons groeien. We zijn bijvoorbeeld intensief bezig met kwaliteitsbeleid, kwaliteitsindicatoren, overleg tussen directies ... Dat alles groeit juist omdat we de samenwerking opzoeken, ook met het VECK, wat leidt tot een waardevolle kruisbestuiving.

FREDERIK SWENNEN: Het VECK neemt een aantal transversale rollen op zich: de Kinderreflex, de Echo-lotgenotenwerking, risicotaxatie ... Dat is waardevol. Tegelijk behouden we onze eigenheid. Wij zitten in de dossiers. Wij doen het werk op het terrein. We mogen dat niet laten verwateren.

De cijfers tonen: het aantal kinderen waarover meldingen gebeuren stijgt, vooral in de categorie 'maatschappelijke noodzaak' (MANO). Tegelijk blijft het aantal medewerkers in de Vertrouwenscentra stabiel. Hoe houden jullie dat vol?

JOKE CASTELEIN: Dat is een hele evenwichts-oefening. We investeren in collegiale ondersteuning: teamoverleg, supervisie, intervisie. Maar we zetten ook meer en meer in op het

individueel begeleiden van medewerkers via ontwikkelingsgesprekken en coaching. En we ontwikkelen ook tools: monitoringssystemen die ons waarschuwen wanneer deadlines dreigen overschreden te worden, bijvoorbeeld bij wettelijke termijnen in MANO-trajecten. Het blijft zoeken, maar dat doen we samen.

FREDERIK SWENNEN: In Antwerpen zijn we begonnen met een nieuwe teamsamenstelling van teams om de druk beter te spreiden. We bouwen ook een sterker middenkader uit. Dat helpt om medewerkers te ondersteunen. Het blijft zwaar, maar het is dankzij de enorme toewijding van onze mensen dat we het volhouden. Daar ben ik echt diep van onder de indruk.

Ontzettend betekenisvol werk

Worden jullie in het veld erkend als betrouwbare partner met expertise, bijvoorbeeld door justitie of andere hulpverleningsactoren?

FREDERIK SWENNEN: Vanuit de hulpverlening is dat vertrouwen zeer groot. Met justitie verschillen we soms van mening, omdat wij vanuit een ander perspectief werken. Onze focus ligt op hulpverlening. Maar er zijn goede contacten en er is veel overleg, en dat is goud waard. Wij hopen dat de politieke overheden onze unieke rol samen met ons zullen versterken.

Hebben jullie het gevoel dat er voldoende naar jullie geluisterd wordt op beleidsniveau?

FREDERIK SWENNEN: Te weinig. We krijgen audits, inspecties, nieuwe regels. Dat is op zich niet erg — controle hoort erbij. Maar we worden afgerekend op vorm en papier, niet op inhoud.

Een voorbeeld: bij een inspectie moesten we ons verantwoorden waarom we een kind van anderhalf jaar niet expliciet hadden geïnformeerd over zijn rechtspositie. Natuurlijk houden we rekening met leeftijd en draagkracht, maar het werd ons verweten omdat het niet expliciet werd gedocumenteerd. We hopen op meer vertrouwen.

JOKE CASTELEIN: We hebben een sterke visie. Alles wat we doen, is doordacht. Daarom willen we mee aan tafel zitten als het over de toekomst van de jeugdhulp gaat.

Tot slot, een persoonlijke vraag. Waarom engageren jullie zich voor deze sector? Wat drijft jullie?

FREDERIK SWENNEN: Als academicus word ik betaald met belastinggeld. Dan vind ik het mijn plicht om ook iets terug te geven aan de samenleving. Daarnaast is het een persoonlijke keuze. Ik heb geen kinderen, maar ik voel me mee verantwoordelijk voor hoe onze samenleving met minderjarigen omgaat. Mijn engagement voelt als een vorm van gesublimeerd ouderschap.

JOKE CASTELEIN: Mijn roots liggen in de criminologische wetenschappen en het maatschappelijk werk. Al van bij mijn stage voelde ik: die samenwerking tussen justitie en hulpverlening is cruciaal. De Vertrouwenscentra Kindermishandeling zitten precies op dat kruispunt. Het is complex, het wringt soms, maar het is de plek waar je het verschil maakt. Voor kinderen, voor gezinnen. Want het is ontzettend betekenisvol werk. ←

We willen mee aan tafel zitten als het over de toekomst van de jeugdhulp gaat.

— JOKE CASTELEIN

"Een signaal van een kind negeren we nooit"

Ingrijpen bij familiaal geweld of kindermishandeling: we weten allemaal dat het nodig is, maar het is niet vanzelfsprekend. Leerkrachten, burens of hulpverleners komen vaak niet verder dan het gevoel dat er in een gezin iets 'niet pluis' is. Verontrustende situaties dreigen zo verder te ontsporen. Kinderpsychiater Inge Vanderstraete spoort mensen aan om zich uit te spreken: "Als je vermoedt dat er in een gezin iets aan de hand is, moet je aan de alarmbel trekken."

"In gezinnen waarover we ons zorgen maken, is het nodig dat een buitenstaander de verontrustende situatie bespreekbaar maakt. Dat betekent niet dat die persoon meteen ook een oplossing moet aanreiken. De signalen opvangen en ermee naar buiten komen, is voldoende," zegt psychiater Inge Vanderstraete van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling Antwerpen.

Het begint vaak bij een leerkracht die ziet dat een leerling plots moe op school komt of zijn huiswerk niet maakt. "Het kan gaan over een plotse verandering in het gedrag van het kind. Maar ook over een sluimerende verandering zoals ouders die verschillende keren afwezig zijn op het oudercontact of plots regelmatig te laat arriveren bij de kinderopvang," zegt Vanderstraete.

"Toch stellen we vast dat leerkrachten, hulpverleners of burens vaak nog schroom ervaren om situaties aan te kaarten. Dat

komt onder andere door een gezond respect voor de privacy en de intimiteit van het gezin. Ze vragen zich af wie of wat hen het recht geeft om zich te mengen in een ander gezin."

"Je kan hopen dat gezinsleden zelf aankloppen bij de huisarts, leerkracht of buur om hun verdriet, angsten of ervaringen te delen. Maar daar zit het probleem: ze lopen niet te koop met problemen in hun gezin. Ook voor hen is de drempel om hulp te zoeken hoog. Er is veel schaamte en angst om niet geloofd te worden. Of ze voelen zich schuldig en denken dat het aan hen ligt."

"Lagere-schoolkinderen beseffen vaak zelfs nog niet dat wat er thuis gebeurt niet normaal is. Het gezin is het centrum van hun wereld en ze zijn heel loyaal naar hun ouders. Pas vanaf het einde van de lagere school groeit het besef dat het bij vriendjes thuis anders verloopt. Of ze ontdekken bij

de lessen seksuele opvoeding dat wat er thuis gebeurt, niet normaal is.”

De weg vinden

Niet elk vermoeden van kindermishandeling belandt bij een Vertrouwenscentrum. “In vele gevallen wordt de verontrustende situatie in eerste instantie besproken en opgevolgd binnen de organisatie zelf, bijvoorbeeld een school. Alle verantwoordelijken, zoals de zorgleerkracht of het Centrum voor Leerlingbegeleiding (CLB), gaan met elkaar in gesprek om te bekijken welke zaken er mis lopen en hoe dat opgelost kan worden.”

“Maar ziet de school toch weinig verandering of twijfelt ze aan haar verdere aanpak, dan kan ze advies inwinnen bij meer gespecialiseerde organisaties, zoals de Ondersteuningscentra jeugdzorg (OCJ) of de Vertrouwenscentra Kindermishandeling.”

“Wanneer een melding binnenkomt, schakelt het Vertrouwenscentrum een multidisciplinair team in. Dat bestaat minimaal uit een kindbegeleider, een ouderbegeleider, een arts en een criminoloog. Vanuit hun expertises beslissen ze samen over de verdere opvolging en werken ze indien nodig een plan van aanpak uit,” legt Vanderstraete uit.

“We geven elk lid van het gezin de kans om zijn of haar verhaal te doen. Vervolgens stellen we samen met de betrokkenen veiligheidsafspraken op. We spreken af dat er bijvoorbeeld geen fysieke straffen meer worden toegepast, dat het kind elke dag op tijd op school moet zijn en dat het een gesprekje met een zorgleerkracht mag hebben. Wanneer er sprake is van fysieke bedreiging, bekijken we wat er extra nodig is om de veiligheid van het kind te waarborgen.”

“Ouders beseffen vaak wel dat er een probleem binnen de thuissituatie is en gaan akkoord met het naleven van die afspraken.

Wanneer een melding binnenkomt, schakelt het Vertrouwenscentrum een multidisciplinair team in. Dat bestaat minimaal uit een kindbegeleider, ouderbegeleider, arts en criminoloog.

— INGE VANDERSTRAETE

Sommigen zijn zelfs opgelucht dat er naar hun bezorgdheden en problemen geluisterd wordt.”

Transparantie en dialoog

“Ouderschap is een uitdaging waarmee elke ouder anders omgaat. Door ook naar hun standpunt te luisteren, proberen we stressfactoren aan te pakken en tot samenwerking te komen.”

Tegelijk vraagt het Vertrouwenscentrum of ze contact mogen opnemen met het professionele netwerk rond het gezin. “Denk aan het CLB, de huisarts of Kind en Gezin. We doen dit zoveel mogelijk in overleg met ouders en kinderen. Transparantie en dialoog zijn daarbij cruciaal. Wanneer we informatie delen zonder medeweten van de ouders, wordt het moeilijk om hen nog mee te krijgen in een traject van herstel en verbinding.”

Gedurende het traject onderhouden medewerkers van het Vertrouwenscentrum contact met alle betrokkenen om na te gaan of de thuissituatie veilig is en blijft.

“Wanneer we merken dat ouders halsstarrig blijven ontkennen dat er sprake is van een verontrustende situatie, wanneer ze weigeren mee te werken aan de veiligheidsafspraken of wanneer ze vinden dat er geen bemoeienis mag zijn, dan gaan we tot verdere actie over. Ook wanneer de jongere zelf aangeeft dat hij zich blijvend onveilig voelt of dat de situatie thuis elk moment kan escaleren, ondernemen we stappen. Een signaal van een kind negeren we nooit.”

Maatschappelijke noodzaak

“In eerste instantie proberen we dan via de procedure ‘maatschappelijke noodzaak’ alsnog de situatie weer in beweging te krijgen. Ouders krijgen via deze formele procedure een laatste kans om met ons samen te werken.”

“Wanneer de onveiligheid te groot blijft en de ontwikkelingskansen van het kind onder druk komen te staan, kunnen we beslissen om de situatie door te geven aan het parket jeugdzaken. Dat kan uitmonden in gedwongen

hulpverlening, al is zo’n traject dus eerder uitzonderlijk.”

“Elk verhaal is anders en vaak complex. Een standaardoplossing bestaat niet. Pas wanneer we voldoende gerustgesteld zijn, ronden we het traject af.”

In elk traject volgen belangrijke vragen en beslissingen elkaar op. Kan de school nog zelf tot een oplossing komen? Moet het parket ingeschakeld worden? Vragen we een ouder tijdelijk het huis te verlaten? Is het verhaal van de ouder betrouwbaar? Alle beslissingen staan in functie van de bescherming van de veiligheid en de gezondheid van het kind. Dat blijft ook voor ervaren professionals een hele verantwoordelijkheid.

Worden er soms verkeerde inschattingen gemaakt? Vanderstraete is daarover duidelijk: “Wanneer je werkt rond kindermishandeling, werk je niet alleen vanuit feiten maar ook vanuit hypothesen. Het is geen exacte wetenschap. Soms beschikken we niet over voldoende gegevens of hebben kinderen te veel schroom om over bepaalde gebeurtenissen of gevoelens te praten.”

“Dit is een zware job die veel vraagt van medewerkers, ook emotioneel. Alle Vertrouwenscentra beschikken over de nodige handvaten om met die druk en verantwoordelijkheid om te gaan.” ←

Voor iedereen die geweld meemaakt of getuige is. Bel, mail of chat in alle vertrouwen met 1712. Het gesprek is gratis. Het gesprek is volledig vertrouwelijk. Jouw oproep naar 1712 verschijnt niet op de telefoonrekening. Je hoeft niet te zeggen wie je bent.

Dit artikel is een ingekorte versie van het interview dat journaliste Sandra Gasten maakte voor Sociaal.Net in mei 2025. De volledige tekst vind je op www.sociaal.net. Met dank voor de toelating om deze tekst over te nemen.

Lees het volledige artikel hier:

"De anonimiteit zorgt ervoor dat mensen durven spreken"

De hulplijnen 1712 en Nupraatikerover.be bewijzen jaar na jaar hoe relevant en hoe nodig ze zijn. Steeds meer minderjarigen nemen contact op met de hulplijnen.

"Jaar na jaar groeit het aantal chatgesprekken op Nupraatikerover.be," zegt coördinator Karolien François. "De jongste drie jaar telkens met 18%. In 2024 telden we 1.407 gesprekken, zonder bijkomende middelen."

"Die stijging is positief. Ze wijst niet op meer slachtoffers, maar op een grotere bekendheid van de chatdienst. Mensen vinden ons beter. Twee derde van de oproepers is minderjarig, met de 12- tot 14-jarigen als grootste groep. Hebben die jongeren hulp nodig, dan zoeken ze in de eerste plaats online."

Nupraatikerover.be blijft inspanningen doen om de chatlijn bekend te maken bij een ruim en jong publiek. "In 2024 organiseerden we een grote actie voor middelbare scholen," zegt Karolien François. "75 scholen namen deel. Een minuut lang maakten de leerlingen lawaai met fluitjes om de stilte

rond kindermishandeling te doorbreken."

Anders dan de hulplijn 1712 biedt Nupraatikerover.be langerdurende trajecten aan. "We gaan tot tien gesprekken, telkens met dezelfde medewerker, om continuïteit te garanderen. De oproeper kiest zelf of de gesprekken wekelijks plaatsvinden, maandelijks of onregelmatig als die persoon daar nood aan heeft. Ons doel is om hulp te bieden tijdens het traject. Lukt dat niet of onvoldoende, dan zetten we de oproeper op weg naar ondersteuning op maat."

Niet elk traject duurt tien sessies. Soms volstaat een mini-traject. "Het gebeurt dat iemand al hulpverlening krijgt, maar toch nog contact opneemt met Nupraatikerover.be," vertelt Karolien François. "Vaak gaat het dan om iemand die geweld heeft meegemaakt maar dat niet durft te vertellen aan de psycholoog of een andere hulpverlener.

Wij denken mee vanuit een breder perspectief over mogelijke stappen, over de voor- en nadelen van het te vertellen en maken de brug van onze chathulp naar de therapie, zodat die persoon verder kan met de hulp die er al rond hen is.”

Vraagverheldering en een luisterend oor

Hulplijn 1712 is meer dan een chatlijn. Je kan de 1712-medewerkers ook opbellen en mailen. Doorgaans blijft het bij één gesprek, al zijn er oproepers die meerdere keren contact opnemen.

“Hulplijn 1712 wordt vaker gecontacteerd door volwassenen, wat ook anders is dan bij Nupraatikerover.be. Die volwassenen nemen verhoudingsgewijs vaker telefonisch contact op, terwijl minderjarigen duidelijk de voorkeur geven aan chat. Meer dan de helft van onze contactnemers doen dat uit bezorgdheid over minderjarigen,” zegt Vlaams coördinator Kasia Uzieblo. “Minderjarigen contacteren ons over geweld in uiteenlopende contexten – zoals binnen families, tussen leeftijdsgenoten of in intieme relaties – en over verschillende vormen van geweld, zoals emotioneel, fysiek of seksueel misbruik.”

De meeste oproepers willen niet dat hun familielid naar de gevangenis moet. Het vergt empathie van onze medewerkers om in elke situatie juist te reageren.

— KAROLIEN FRANÇOIS

II

Het is hoopgevend dat mensen hun verantwoordelijkheid opnemen en niet denken dat anderen het wel zullen oplossen. We zijn allemaal verantwoordelijk. We moeten allemaal onze rol spelen als het gaat om de bescherming van kinderen.

— KASIA UZIEBLO

Hulplijn 1712 focust in eerste instantie op vraagverheldering. “We bieden een luisterend oor voor de vragen waarmee mensen zitten,” zegt Kasia Uzieblo. “‘Is dit geweld?’ is een vaak terugkerende vraag en die aantoon dat mensen zoeken naar woorden voor iets wat ze gezien of meegemaakt hebben. Er is een zeker voorbehoud om iets als ‘geweld’ te benoemen. Er rust nog een taboe op. Denk aan mensen die geregeld ruzie horen bij de burens. Is dat geweld? En wat kan ik daaraan doen? Veel mensen zoeken houvast.”

“Dat contactnemers anoniem bij ons terecht kunnen, is erg belangrijk. Ook voor slachtoffers. Veel slachtoffers willen niet dat er politie aan te pas komt. ‘Ik wil dat het geweld ophoudt, maar ik wil niet dat mijn kind zijn vader verliest.’ Zonder de anonimiteit die ze bij ons vinden, zouden veel mensen langer zwijgen en geen hulp durven zoeken.”

“Luisteren naar mensen is een belangrijke stap in de hulpverlening,” zegt Kasia Uzieblo. “Voor veel oproepers volstaat een gesprek om hun vraag helder te krijgen. We bespreken de opties die mensen hebben. Waar nodig helpen we hen verder op weg met een doorverwijzing, zonder de regie over te nemen. We vinden het belangrijk dat de mensen zelf aan het stuur blijven zitten. Tenzij een situatie zo ernstig is en hun veiligheid in het gedrang is, dat we moeten ingrijpen. Maar ook in zulke situaties vragen we altijd de toestemming van de contactnemer en gaan we nooit licht over tot het nemen van verdere stappen – elke beslissing wordt zorgvuldig overwogen.”

Meer preventie nodig

Ook Nupraatikerover.be laat de regie zoveel mogelijk bij de oproepers. “Het is belangrijk dat mensen zelf de controle behouden,” zegt Karolien François. “Soms vraagt een oproeper expliciet dat wij de politie zouden bellen. Dat doen we dan ook.”

“Empathisch luisteren, zonder te oordelen, en de juiste vragen kunnen en durven stellen. Dat is de kracht van hulplijn 1712 en Nupraatikerover.be,” zegt Kasia Uzieblo.

“We houden rekening met wat de oproepers willen,” zegt Karolien François. “De meeste slachtoffers willen niet dat hun familielid in de gevangenis belandt. Als ik dan zou zeggen dat die man of vrouw wél de gevangenis verdient, dan stokt het gesprek en verdwijnt het vertrouwen. Het vergt empathie van onze medewerkers om in elke situatie juist te reageren.”

“Intrafamiliaal geweld blijft een overheersend thema bij hulplijn 1712,” zegt Kasia Uzieblo. “Ondanks de inspanningen van hulplijn 1712, de Veilig Huizen en andere initiatieven, blijft het nog steeds een hardnekkig en wijdverspreid probleem. Onze aanpak focust nog steeds in de eerste plaats op wat te doen als het geweld zich voordoet, terwijl er duidelijk nood is aan meer structurele preventie en vorming om het geweld zelf te voorkomen. We krijgen dikwijls oproepen van mensen die ten einde raad zijn: ‘We maken meer en meer ruzie, we geraken er niet meer uit.’ Hoe je bij conflicten gewelddadige escalatie kunt voorkomen, is een terugkerende vraag.”

Nupraatikerover.be geeft zelf ook vormingen samen met de Vertrouwenscentra Kindermishandeling. “We gaven in 2024 onder meer opleidingen aan Awel, Stop it Now! Vlaanderen en de opleiding voor forensische verpleegkundigen,” zegt Karolien François.

Maar er moet ook maatschappelijk meer aandacht voor komen,” bepleit Kasia Uzieblo. “Als er ergens een brandje is, reageert de politiek nog al te vaak volatiel. Maar we hebben structurele en duurzame oplossingen nodig. Positief is wel dat we geregeld omstanders aan de lijn krijgen. Dat is niet vanzelfsprekend. Het is hoopgevend dat mensen hun verantwoordelijkheid opnemen en niet denken dat anderen het wel zullen oplossen. We zijn allemaal verantwoordelijk. We moeten allemaal onze rol spelen als het gaat over gewelddadig gedrag en om de bescherming van kinderen.” ←

10 jaar Nupraatikerover.be: sceptis over chatlijnen verdwenen

In november 2024 vierde Nupraatikerover.be zijn tienjarig bestaan met het congres *Klik dremfels weg*.

Nupraatikerover.be ontstond in 2012 onder de vleugels van Child Focus, maar werd in 2014 overgeheveld naar de Vertrouwenscentra Kindermishandeling.

“We startten tien jaar geleden met drie personen en 7,5 uur chatlijn per week. Vandaag zijn we met elf medewerkers – samen goed voor vier voltijdse equivalenten – en 31 uur chatlijn per week. We zijn blij met die groei,” zegt Karolien François, “al blijven we een kleine organisatie.”

“In de beginperiode bestond er nogal wat sceptis over de mogelijkheden van online hulp. Die sceptis is vandaag helemaal verdwenen. We slagen erin om mensen te bereiken die anders niet zouden spreken. De anonimiteit en de toegankelijkheid van de chatlijn maken het verschil.”

Nupraatikerover.be en hulplijn 1712 maken deel uit van OHUP, het een platform voor kennisdeling en uitwisseling rond onlinehulp.

“Die contacten zijn belangrijk,” zegt Kasia Uzieblo. “We mogen niet in hokjes denken. Hulplijnen als Awel, Stop it Now! Vlaanderen, Tele-Onthaal en de Zelfmoordlijn hebben elk hun expertise, maar de grenzen zijn vaag en mensen die hulp zoeken komen soms bij de een, soms bij de ander terecht. Dat is logisch. Iemand die aan zelfmoord denkt, heeft ook andere problemen en die kunnen te maken hebben met geweld of seksueel misbruik. Kruisbestuiving tussen de hulplijnen is daarom noodzakelijk. Net zoals we ook samenwerken met partners als de Centra voor Leerlingenbegeleiding, Kind en Gezin en vele andere.”

“Tegelijk moeten we hulplijn 1712 en Nupraatikerover.be blijven promoten,” zegt Karolien François. “Hoe meer mensen ons kennen, hoe meer leed we kunnen voorkomen.”

"De adviezen van het VK zijn altijd sterk gemotiveerd en inhoudelijk onderbouwd"

Net als het VECK en de Vertrouwenscentra Kindermishandeling zetten de diensten van Pleegzorg zich in voor het welzijn van kinderen en gezinnen. Beide organisaties werken dan ook geregeld samen vanuit een sterk vertrouwen in elkaars expertise. "Het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling is een betrouwbare partner voor ons," zegt Anne Van Cutsem.

"Zodra er sprake is van kindermishandeling, verwaarlozing, grensoverschrijdend gedrag of seksueel misbruik doen we een beroep op de expertise van het VK Brussel," vertelt Anne Van Cutsem, regioverantwoordelijke Brussel-Halle-Vilvoorde bij Pleegzorg Vlaams-Brabant en Brussel.

"Eerst houden we een telefonisch consult, waarna het multidisciplinair team van het VK de casus bespreekt. Ofwel krijgen we advies waarmee we zelf verder kunnen, of het VK neemt in complexere situaties mee verantwoordelijkheid op."

"Het VK is een betrouwbare partner voor consulten," zegt Anne Van Cutsem. "Hun advies is altijd sterk gemotiveerd en inhoudelijk onderbouwd. Het zijn adviezen

waar je iets mee kunt. Dat hebben we nodig bij Pleegzorg. Er is door de jaren heen een groot wederzijds vertrouwen gegroeid. We respecteren elkaars expertise."

"Soms neemt een VK-medewerker als extern deskundige deel aan een casusbespreking bij Pleegzorg. Andere keren ondersteunt het VK ons in de gespreksvoering met het kind. Het gebeurt ook dat het VK in complexe situaties bepaalde opdrachten van ons overneemt," zegt Anne Van Cutsem.

Expertise en helikopterperspectief

"De kracht van het VK ligt in hun expertise en helikopterperspectief. Het VK overziet

het geheel en stelt de juiste vragen. Heb je alle stappen gezet? Zijn alle betrokkenen mee? Ook hun inschatting van de ernst van een situatie is voor ons cruciaal. Bijvoorbeeld om een adequaat veiligheidsplan op te stellen,” zegt Anne Van Cutsem.

“Natuurlijk hebben wij in de loop der jaren ook ervaring opgedaan en opleidingen gevolgd. Maar ik kom niet dagelijks met situaties van kindermishandeling in contact. De collega's van het VK wel. Hun blik en hun advies zijn daarom erg waardevol.”

De samenwerking is overigens geen eenrichtingsverkeer. Ook de Vertrouwenscentra Kindermishandeling doen af en toe een beroep op de diensten van Pleegzorg.

“Er bestaan verschillende vormen van Pleegzorg,” licht Anne Van Cutsem toe. “Stel dat een kind dat bij het VK is aangemeld ondertussen onderdak vond bij een gezin uit het eigen netwerk, dan voorziet Pleegzorg begeleiding op maat. In die gevallen bekijken we wat het gezin nodig heeft, hoe het kind zijn plek kan vinden in het gezin en hoe het op een veilige manier contact kan houden met de ouders. Pleegzorg begeleidt elk kind individueel. Dat is onze expertise. En we voelen ons daarin ook gewaardeerd door het VK.” ➔

A portrait of Anne Van Cutsem, a woman with short brown hair, smiling. She is wearing a bright yellow V-neck sweater over a dark top, and blue beaded earrings. Her hands are clasped in her lap, and she is wearing a silver ring on her left hand. The background is a plain, light-colored wall.

De kracht van het VK zit in de expertise en het helikopterperspectief. Het VK overziet het geheel en stelt de juiste vragen.

— ANNE VAN CUTSEM

"We hebben een groot vertrouwen in de expertise van het VK"

De Vertrouwenscentra Kindermishandeling (VK) zijn een vertrouwde partner voor tal van instanties die zich bekommeren om de veiligheid van het kind. Zo wordt in Limburg al jaren goed samengewerkt tussen het parket en het VK. "Uiteindelijk hebben we hetzelfde doel voor ogen: de veiligheid van de kinderen garanderen," zegt Veerle Cielen, eerste substituut-procureur des Konings bij het parket van Limburg.

Veerle Cielen is als procureur verantwoordelijk voor de sectie M+ die onder meer jeugdzaken, intrafamiliaal geweld en zedenzaken behandelt.

"In elke zaak analyseren we systemisch alle aspecten," vertelt Veerle Cielen. "We brengen het hele plaatje in beeld en bekijken grondig alle informatie die we hebben over de kinderen en gezinnen in de dossiers die wij behandelen. Dit om onze beslissingen zo goed mogelijk af te wegen. Sowieso hebben we als parket altijd oog voor de kinderen."

De meeste zaken starten met een proces-verbaal van de politie, dat bij het parket belandt. Bijvoorbeeld een zaak met drugsgebruik in een context waar kinde-

ren verblijven. Of een dronken bestuurder met kinderen in de auto. Of iemand meldt geweld op minderjarige kinderen door een ouder. Het parket leidt het onderzoek naar de criminele feiten en beslist over het verdere verloop. Maar het parket neemt ook initiatief in verband met de opvoedingssituatie van de kinderen, als dat nodig blijkt te zijn.

Maatschappelijke noodzaak

"Bij seksueel misbruik of andere acute situaties grijpen we meteen in," zegt Veerle Cielen. "In andere zaken vragen we de politie doorgaans eerst om bijkomend onderzoek te doen. Is er hulpverlening aanwezig in het

gezin? Is het CLB op de hoogte van de situatie van de kinderen? Zijn de mensen bereid om vrijwillig hulpverlening toe te laten? Zo krijgen we een correcter beeld. We zien of het gezin al dan niet goed omringd is en of er al ondersteuning of begeleiding is.”

“Als we ons ernstig zorgen maken over de situatie van de kinderen en als de ouders niet bereid lijken om vrijwillig hulpverlening toe te laten, doen we een aanmelding bij een gemandateerde voorziening: het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling of een Ondersteuningscentrum Jeugdzorg. Het VK of het OCJ zullen dan een MANO-onderzoek (maatschappelijke noodzaak) uitvoeren.”

“De opdracht van het VK is om vanuit zijn expertise te onderzoeken of er inderdaad nood is om tussen te komen en of er vrijwillige hulpverlening mogelijk is. Zo ja, dan wordt de gepaste hulpverlening opgestart. Is er sprake van een verontrustende situatie en is er geen bereidheid om vrijwillige hulpverlening toe te laten, dan gaat het dossier terug naar het parket. Wij vorderen dan een jeugdrechter, die de kinderen onder zijn of haar toezicht krijgt. De hulpverlening wordt dan gedwongen opgestart.”

“De opdracht van het VK houdt ook een risico-inschatting in,” zegt Veerle Cielen. “Dat is bijzonder moeilijk. Het is specialistenwerk. Uiteraard houdt het parket het VK ondertussen

De opdracht van het VK houdt ook een risico-inschatting in. Dat is bijzonder moeilijk. Het is specialistenwerk.

—VEERLE CIELEN

op de hoogte van eventuele nieuwe ontwikkelingen, zodat het alle elementen heeft om een goede inschatting te maken.”

“Het VK is voor ons een cruciale partner door zijn goede kennis van kindermishandeling in al haar facetten. Dat er ook een arts betrokken is in het VK-team, is erg belangrijk.”

Meer open communicatie

VK en parket werken ook samen in het Veilig Huis, het vroegere Family Justice Center. Het Veilig Huis brengt verschillende diensten die een rol spelen in de aanpak van familiaal geweld samen onder één dak.

“Het is belangrijk dat we elkaars werking goed kennen,” zegt Veerle Cielen. “Er zijn regelmatig contacten tussen de criminologen van het parket en de medewerkers van het VK. We zijn vlot bereikbaar voor elkaar, elk vanuit de eigen opdracht. We hebben groot vertrouwen in elkaars expertise. Zo kunnen we optimaal een

beroep doen op elkaar. Dat vergemakkelijkt het samen zoeken naar de beste oplossing. Want uiteindelijk hebben we hetzelfde doel voor ogen: de veiligheid van de kinderen garanderen.”

Veel deskundigen wijzen op het toenemende aantal zeer complexe casussen. Procureur Veerle Cielen bevestigt dit. “We zien inderdaad steeds meer complexe opvoedingssituaties. Denk bijvoorbeeld aan hoogconflictueuze echtscheidingen, waarbij het niet eenvoudig is om de kernproblematiek duidelijk te krijgen. We zien ook een toenemend aantal jongeren met een agressieproblematiek. Maar er zijn ook positieve signalen. Zo melden steeds meer kinderen en jongeren zelf een onveilige situatie. Dat wijst op meer open communicatie, ook in de scholen en via de CLB's. Het gaat dan zowel over intrafamiliaal geweld als over seksueel misbruik. Kinderen en jongeren beseffen het als iets niet oké is. De hulplijnen raken beter bekend. Dat is een positieve evolutie.” ←

Kinderen en jongeren beseffen het als iets niet oké is. De hulplijnen geraken beter bekend. Dat is een positieve evolutie.

— VEERLE CIELEN

Samenwerking met Centra voor Leerlingenbegeleiding

“Luisteren en duidelijkheid krijgen op een veilige manier”

De Vertrouwenscentra Kindermishandeling werken nauw samen met de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB). Ook hier werken beide partners samen op een basis van respect, vertrouwen en waardering voor elkaars expertise.

Dat blijkt ook uit de getuigenis van Melissa Peeters, maatschappelijk werker van het Vrij CLB Pieter Breughel in Molenbeek en Groot-Bijgaarden.

“Ik waardeer de open houding van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling, zowel tijdens interviews, consulten als gesprekken. Jullie luisteren, stellen vragen en proberen duidelijkheid te krijgen op een veilige, niet-oordelende manier.

Jullie adviezen zijn ondersteunend en versterkend, waardoor wij als CLB-medewerkers sterker en met meer zelfvertrouwen aan de slag kunnen gaan met verontrusting.

Jullie kennis en expertise is een enorme meerwaarde voor elke hulpverlener, om beter het bredere plaatje te zien. Maar jullie zijn vooral een meerwaarde voor al onze kinderen en jongeren van wie de stem gehoord moet worden.”

2024 in cijfers

Vlaams Expertisecentrum
Kindermishandeling

VECK-vormingen

Het VECK biedt via de deskundigheidsbevorderende projecten Kindreflex, Echo-Lotgenotenwerking en Handle with Care heel wat vormingen aan rond de preventie en aanpak van kindermishandeling in Vlaanderen en Brussel. Gemiddeld gaat het om 1 tot 2 vormingen per week die worden gegeven aan in totaal 3.000 professionals en studenten. Het VECK werkt hiervoor nauw samen met de VK en andere partners.

1-2

vormingen per week

3.000

professionals en studenten

20

trainers

VECK-projecten

Echo-Lotgenotenwerking

- 280 leden
- 125 lotgenotenbijeenkomsten

www.echo-lotgenotenwerking.be

Handle with Care

- 703 HwC-signalen vanuit politie regio Mechelen op 6 maanden tijd
- 70 betrokken scholen

www.handle-with-care.be

Kindreflex

- Alle kinderen steeds in beeld in meer dan 10 sectoren
- 3 nieuwe sectoren in 2024: Eerstelijnszones, gevangenissen en Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht

www.kindreflex.be

Oog hebben voor kinderen die vaak ongezien blijven

In België groeien duizenden kinderen op met een ouder in de gevangenis. Vaak blijven deze kinderen onder de radar van hulpverleners. De Kindreflex wil daar verandering in brengen. Door systematisch te vragen naar kinderen van gedetineerden, ontstaat er meer aandacht voor hun welzijn en noden.

Ongeveer 17.000 kinderen in België hebben een ouder in de gevangenis, waarvan 9.000 in Vlaanderen. Maar dat zijn slechts schattingen, benadrukt Sam Van Dyck. “We weten het niet exact,” zegt hij. “Er is geen databank en de detentie gaat gepaard met stigma en schaamte. Dat maakt deze groep kinderen haast onzichtbaar.”

Opgroeien met een ouder in de gevangenis is ingrijpend. Vaak was het gezin al kwetsbaar vóór de detentie. “Elk kind dat dit meemaakt verdient aandacht en ondersteuning, geen vooroordelen” zegt Sam Van Dyck. “De Kindreflex kan hieraan bijdragen.”

De Kindreflex is een basishouding voor hulpverleners om systematisch na te gaan

of hun volwassen cliënten kinderen hebben, wat de impact van hun situatie is op die kinderen, en of er extra ondersteuning nodig is. Binnen de gevangensismuren start die reflex bij de gedetineerde ouder, met als doel ook via hen zicht te krijgen op de kinderen.

Via de ouder naar het gezin

Momenteel wordt de Kindreflex in de gevangnissen van Hasselt en Brugge toegepast via pilootprojecten. “We geven vormingen aan personeel – van penitentiair beambten en psychosociaal medewerkers tot en met hulpverleners, dienstverleners, vrijwilligers en aalmoezeniers – om hen te helpen de

Kindreflex in hun werk te integreren,” zegt Sam Van Dyck. “De reacties zijn positief. Veel medewerkers staan ervoor open, maar de werkdruk in de gevangenissen is hoog en het personeel komt handen te kort. Daarom streven we naar een structurele verankering van de Kindreflex in de gevangenis.”

Ondanks de moeilijkheden zijn er al enkele mooie initiatieven. In de gevangenis van Hasselt is er het project Radar, dat bij elke nieuwe gedetineerde meteen informeert naar het gezin. De medewerkers justitieel welzijnswerk van CAW Limburg spelen daarin een sleutelrol. Elisabeth Devue en Brenda Van Engeland zijn trajectbegeleiders, Tina Wouters is familiaal detentiebegeleider. Samen zetten ze zich in om gedetineerden én hun familie te ondersteunen.

“Vanaf dag één maken we contact,” vertelt Elisabeth Devue. “We wachten niet tot iemand hulp vraagt. We gaan er proactief op af. Het doel is om nieuwe gedetineerden zo snel mogelijk op te vangen. We proberen een breed beeld te krijgen: wie is deze persoon, welk netwerk heeft hij of zij, en welke noden zijn er?”

“Met de toestemming van de gedetineerde nemen we contact op met het gezin. Zo krijgen we ook zicht op de situatie thuis en op

Kinderen van een ouder in detentie verdienen aandacht en ondersteuning, geen vooroordelen.

— SAM VAN DYCK

"Gedetineerden willen hun kinderen laten geloven dat ze op reis zijn voor het werk of zoiets. Maar kinderen voelen dat er iets niet klopt."

— BRENDA VAN ENGELAND

de noden van de kinderen," zegt Brenda Van Engeland.

Kindreflex als natuurlijke reflex

Voor de CAW-medewerkers maakt de Kindreflex integraal deel uit van hun werk. "We kijken altijd door de ogen van het kind," zegt Brenda Van Engeland. "Wat betekent de detentie van een ouder voor zoon of dochter? Wat hebben zij nodig?"

Vaak moeten gedetineerden daar bewust mee geconfronteerd worden. "Ze willen hun kinderen beschermen door te verzwijgen dat ze in de gevangenis zitten," legt Brenda uit. "Ze willen hun kinderen laten geloven dat ze op reis zijn voor het werk of zoiets. Maar kinderen voelen dat er iets niet klopt. We begeleiden ouders om op een kindvriendelijke manier eerlijk te zijn over de situatie."

"Ook binnen de gevangenis kan ouderschap een plaats krijgen," zegt Elisabeth. "Dat kan in heel kleine dingen zitten: een brief sturen, iets knutselen voor je kind, een telefoontje. We moedigen ouders aan om verantwoordelijkheid te blijven nemen, hoe moeilijk dat soms ook is."

Tijdens de speciale kinderbezoeken op zaterdag is Tina Wouters aanwezig om de partners en kinderen op te vangen. "Ik vraag altijd hoe het gaat thuis," vertelt ze. "Vaak zijn het alleenstaande moeders die plots alles moeten dragen. Hun welzijn is even belangrijk."

Kleine tussenkomsten, grote impact

De verhalen uit de praktijk zijn vaak schrijnend en hoopvol tegelijk.

Zo vertelt Tina Wouters over een vijfjarig jongetje dat door zijn moeder, na de breuk met de gedetineerde vader, werd achtergelaten bij zijn tantes. "De moeder verdween spoorloos. De tantes stonden er alleen voor en wisten niet hoe ze alles moesten regelen," zegt Tina. "Samen met pleegzorg en het Ondersteuningscentrum jeugdzorg zorgden we voor een tijdelijke voogdijregeling, zodat het jongetje weer naar school kon en de tantes wettelijk bevoegd waren om voor hem te zorgen."

"Door snel in te grijpen, konden we stabiliteit brengen," vult Brenda aan. "Dat is de kracht van preventief werken."

Ook op emotioneel vlak maken kleine gebaren een groot verschil. Elisabeth herinnert zich twee tieners die worstelden met de detentie van hun vader. "Ze hadden zoveel vragen en zorgen. Samen met hun moeder heb ik hen uitgenodigd om hun verhaal te doen. Alleen al de kans krijgen om hun vragen te stellen, gaf hen enorm veel rust. Door uit te leggen wat er in de gevangenis gebeurt, viel er een enorme last van hun schouders."

"Ook binnen de gevangenis kan ouderschap een plaats krijgen."

— ELISABETH DEVUE

"Kinderen dragen de gevolgen zonder schuld te hebben. Ze verdienen het om gezien, gehoord en ondersteund te worden."

— TINA WOUTERS

Samenwerken over de muren heen

De CAW-medewerkers werken nauw samen met de Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK) en pleegzorgdiensten. "We nemen contact op met het VK zodra we een vermoeden van onveiligheid hebben," zegt Brenda Van Engeland. "Elke situatie vraagt maatwerk. Soms is het genoeg om informatie te delen, soms zijn intensieve trajecten nodig."

Sam Van Dyck wijst ook op het belang van structurele samenwerking binnen de gevangenis zelf. "De Kindreflex is een gedeelde verantwoordelijkheid voor alle actoren. De directie, de psychosociale dienst, het bewakingspersoneel, de hulpverleners— allemaal hebben ze een rol. We willen dat iedereen die contact heeft met gedetineerden ook oog heeft voor hun kinderen. Zorgen voor ondersteuning of veiligheidsherstel kan niet alleen, samenwerking is nodig."

De recent gelanceerde kortfilm 'Ik zou je graag zien', waarin kinderen vertellen over hun

ervaring met gevangenisbezoeken, ondersteunt die bewustmaking. "De film geeft kinderen een stem, stelt andere kinderen gerust over de gevangenis en laat hen zien dat ze niet alleen zijn," zegt Sam.

"Het perspectief van het kind moet altijd centraal staan," beaamt Tina Wouters. "Kinderen dragen de gevolgen zonder schuld te hebben. Ze verdienen het om gezien, gehoord en ondersteund te worden."

Of zoals Sam Van Dyck het samenvat: "Door kinderen en hun ondersteuningsnoden in beeld te brengen, geven we hen niet alleen aandacht. We geven hen ook hoop." ←

"We willen dat iedereen die contact heeft met gedetineerden ook oog heeft voor hun kinderen."

— SAM VAN DYCK

"De beste investering die we als samenleving kunnen doen"

De Kindreflex krijgt steeds meer ingang in de hulpverlening. Ook in 2024 ontdekten heel wat hulpverleners de mogelijkheden en de voordelen ervan. Naast justitiehuisen, ziekenhuizen, gevangenissen, centra algemeen welzijnswerk en de geestelijke gezondheidszorg, gaan nu ook tal van hulpverleners uit de eerstelijnszones ermee aan de slag. Projectmedewerker Cath Saey licht dit toe.

In 2024 is het aanbod van de opleidingen Kindreflex verder uitgebreid. Zo werd de generieke Kindreflex aangepast aan de werkcontext van het Vlaams Centrum voor Elektronisch Toezicht (VCET), en werden er diverse workshops gegeven. Ook in de Justitiehuisen is de Kindreflex verder uitgerold voor de nieuwe medewerkers

In de zorgsector organiseerde het VECK samen met huisartsenvereniging Domus Medica een vorming voor huisartsen. Daarnaast was er een vorming voor het multidisciplinaire afstandsonderwijs Pentalfa van de faculteit Geneeskunde van de KU Leuven, met 460 deelnemers.

Een hoopgevend verhaal

In 2024 werd ook een vorming gegeven aan de externe artsen van Opgroeien rond Beschermende en Compenserende Ervaringen (PACE's). Ingrijpende jeugdervaringen hebben vaak een grote impact op de verdere levensloop. Tegelijk zijn er ook beschermende en compenserende factoren, die ervoor zorgen dat die negatieve impact minder groot is. Dat verklaart waarom ingrijpende jeugdervaringen bij de ene persoon een grotere impact hebben op zijn of haar verdere levensloop dan bij de andere.

"Dat er beschermende en compenserende factoren zijn, is een hoopvol verhaal," zegt Cath Saey. "Het is iets waar hulpverle-

ners in elke context mee aan de slag kunnen. Factoren die ertoe doen, zijn bijvoorbeeld dat jongeren kunnen deelnemen aan activiteiten met leeftijdsgenoten en dat ze terechtkunnen bij een vertrouwenspersoon buiten het eigen gezin.”

De Kindreflex maakt op verschillende manieren het verschil. “Eerst en vooral preventief, vanuit een basishouding om te durven spreken en vragen te stellen als het goed én als het minder goed gaat,” zegt Cath Saey. “De Kindreflex helpt om kwetsbaarheid bij ouders en signalen bij kinderen sneller op te pikken – nog voordat kinderen zelf signalen geven. Daarnaast helpt de Kindreflex ons te kijken naar wat we kunnen doen in moeilijke of verontrustende situaties. Zodat we samen met het gezin stappen kunnen zetten naar herstel of de brug kunnen maken naar meer gespecialiseerde hulp.”

OverHoop in de eerstelijnszones

In 2024 startte de Koning Boudewijnstichting het initiatief OverHoop. Er werden tien pilootprojecten gelanceerd in eerstelijnszones (ELZ) over heel Vlaanderen. Deze projecten richten zich op sensibilisering, preventie en aanpak van ingrijpende ervaringen in de kindertijd,

**Factoren die ertoe doen,
zijn bijvoorbeeld dat jongeren
kunnen deelnemen aan
activiteiten met leeftijdsgenoten
en dat ze terechtkunnen bij een
vertrouwenspersoon buiten het
eigen gezin.**

— CATH SAEY

en van het mogelijke ontwikkelingstrauma dat daaruit voortkomt. OverHoop wil een blijvende impact creëren, zodat de hele samenleving oog heeft voor het welzijn en welbevinden van kinderen en gezinnen.

De Kindreflex was bij twee van de tien pilootprojecten nauw betrokken. Het eerste project was een samenwerking met ELZ Westhoek, ELZ Westkust en Polder. “We gaven vorming, organiseerden samen met het CAW intervisie en maakten een beslissingsboom rond veront- rustende situaties,” zegt Cath Saey. “Ook in het pilootproject van ELZ Dender zetten we in op de Kindreflex. Hier lag de nadruk op de samenwerking met het Familieplatform. Dankzij deze projecten bereikten we al meer dan 240 deelnemers.”

In 2025 werd het project OverHoop uitgebreid naar alle zestig eerstelijnszones in Vlaanderen. “Wij boden alle eerstelijnszones aan om samen te werken,” zegt Cath Saey. “We zijn reeds in gesprek met de helft ervan en velen gaan in op ons aanbod. Wij hebben daar een zeer goed gevoel bij, want de Kindreflex reikt de eerstelijnszones concrete handvaten aan.”

“Zo liet een apotheker weten dat ze nu telkens naar de kinderen vraagt als een ouder specifieke medicatie vraagt. En een huisarts vertelde hoe hij het gesprek op gang bracht over de effecten van jeugdervaringen op het stress-systeem van zijn patiënt. Dat maakte het mogelijk om zijn gedrag tegenover zijn dochttertje te begrijpen, te benoemen, en te veranderen. Die kleine gesprekken kunnen een groot verschil maken.”

“De Kindreflex is bruikbaar in tal van situaties, over de generaties heen. Zo kwam Familiehulp met een verhaal van een opa die vaak op zijn kleinkind paste, maar op zijn grenzen botste. Dankzij de Kindreflex en de juiste vragen kwam dat aan het licht. Er volgde een gesprek met de ouders om tot een beter evenwicht te komen. Zo hebben we veel voorbeelden van hoe de Kindreflex in de dagelijkse praktijk een impact heeft,” zegt Cath Saey.

Het gesprek durven aangaan

“Het blijft vooral een kwestie van attitude en vragen durven stellen,” zegt Cath Saey. “Met kennis en oefening kunnen we de handelingsverlegenheid doorbreken. Hoe vroeger we die methodiek kunnen meegeven, hoe beter. Dat we meer en meer vragen krijgen vanuit universiteiten en hogescholen om de Kindreflex toe te lichten, is dan ook een mooi signaal. Zo sensibiliseren we de hulpverleners van de toekomst. Het voordeel van de Kindreflex is dat het alle hulpverleners eenzelfde kader en eenzelfde taal aanreikt.”

“De kinderen van vandaag zijn de volwassenen van morgen,” besluit Cath Saey. “Als we nu inzetten op de veiligheid en een goede ontwikkeling van de kinderen, hebben we in de toekomst veerkrachtige ouders, die op hun beurt hun kinderen een veilige context kunnen bieden. Dit is de beste investering die we als samenleving kunnen doen, toch?” ←

Meer weten over de Kindreflex en vormingen hierover? www.kindreflex.be

De kinderen van vandaag zijn de volwassenen van morgen. Als we nu inzetten op de veiligheid en een goede ontwikkeling van de kinderen, hebben we in de toekomst veerkrachtige ouders, die op hun beurt hun kinderen een veilige context kunnen bieden.

— CATH SAEV

Eerste stappen naar een traumasensitief onderwijs

Hoe zorgen we ervoor dat kinderen die met intrafamiliaal geweld geconfronteerd worden goed worden opgevangen op school? Handle with Care biedt een antwoord. Deze samenwerking tussen het VECK, politiezones en basisscholen blijkt te werken. Na een pilootproject in de regio Mechelen werd in 2024 de voorbereiding opgestart om het project uit te rollen over de hele regio Antwerpen.

“Ons doel is om op school laagdrempelige steun te bieden aan kinderen die in kwetsbare situaties verkeren,” zegt Kim Van Hoorde. Samen met An Scheers coördineert zij het VECK-project Handle with Care. Het opzet is eenvoudig. “Als de politie tussenkomt in een zaak van intrafamiliaal geweld in een gezin met kinderen, dan brengt de politie de school van de kinderen hiervan op de hoogte. Dat gebeurt bij voorkeur binnen de 24 uur en met respect voor de privacy van alle betrokkenen. Alleen de naam en de geboortedatum van het kind worden doorgegeven, samen met de melding ‘Handle with Care’. De melding komt terecht bij de schooldirecteur of iemand van het schoolmanagement, die op zijn beurt de betrokken leerkracht op de hoogte brengt.”

“Dit is een laagdrempelige opzet, die geen extra inspanning vergt van de leerkracht. We vragen de leerkracht vooral om alert te zijn. Bijvoorbeeld als het kind te laat komt op school of zijn huiswerk niet tijdig indient, om het dan niet extra te straffen. We vragen om anders te kijken naar dat gedrag en veeleer naar verbinding te zoeken, zonder een stempel op het kind te drukken. Begrip voor wat er onderliggend speelt, maakt dat een stuk gemakkelijker.”

Grondige voorbereiding

De voorbije jaren liep een pilootproject in politiekezone Rivierenland in Mechelen. De evaluatie was positief, zowel van de politiekezone als van de basisscholen. Handle with Care zorgt ervoor dat kinderen sneller

in beeld komen, ondersteund worden en dat leerkrachten zich beter kunnen afstemmen op het kind. Op basis van de evaluatie gaf het Agentschap Justitie en Handhaving groen licht voor een implementatie over heel Vlaanderen. Toch is dat nog niet voor morgen. De voorbereiding moet grondig gebeuren en er zijn nog enkele knelpunten.

“In 2024 zijn we alvast terug gestart met monitoren in Politiezone Rivierenland, met de bijkomende antenneposten Willebroek en Klein-Brabant, en Heist-op-den-Berg,” zegt Kim Van Hoorde. “We brengen in kaart welke interventies in aanmerking komen voor Handle with Care.”

Een knelpunt is het opvragen van schoolgegevens door de politie. Nu verloopt dat via een omweg naar het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Dat is omslachtig en het vergt tijd en inspanning van de politie. Een oplossing is MAGDA Online, een databank van Digitaal Vlaanderen die in het najaar 2025 operationeel zou zijn in de regio Antwerpen. Zodra MAGDA Online operationeel is, bespaart de politie tijd en administratief werk bij het opzoeken van schoolgegevens.

“Het pilootproject in politiezone Rivierenland toonde aan dat Handle with Care een

“

Ons doel is om op school laagdrempelige steun te bieden aan kinderen die in kwetsbare situaties verkeren.

— KIM VAN HOORDE

inspanning vergt van de politie op het vlak van screening en het versturen van het signaal naar de scholen. In de periode september tot december 2024 spreken we over 479 signalen voor de politiezone Rivierenland alleen. We willen de administratie tot een minimum beperken. MAGDA Online kan daar zeker bij helpen,” zegt Kim Van Hoorde. “Samen met het beleid, de parketten en de stuurgroep zoeken we ook verder naar een structurele juridische verankering van het project.”

Traumasensitief onderwijs

Ook binnen de scholen wordt de implementatie van Handle with Care voorbereid. “We beginnen met de basisscholen,” zegt Kim Van Hoorde. “We bieden vorming aan voor de leerkrachten over het project. We vertellen daarin bijvoorbeeld dat geweld iets is dat opbouwt. Nederlands onderzoek toont dat er gemiddeld 71 incidenten plaatsvinden voor de politie

tussenkomt voor intrafamiliaal geweld. Dat betekent dat deze kinderen al heel wat hebben meegemaakt. We willen met Handle with Care daarom aandacht vragen voor deze leerlingen, maar ook breder: voor alle leerlingen die vormen van stress meemaken. Je weet nooit wat er speelt.”

“De leerkrachten krijgen na een interventie geen informatie over wat er precies gebeurd is. Dat moet zo, omwille van de privacy. Bovendien is inhoudelijke informatie niet nodig om laagdrempelige steun te bieden aan deze kinderen. Sommige leerkrachten zouden daar wel mee kunnen blijven zitten. Daarom is het belangrijk dat ze bij de directeur of iemand van het team terecht kunnen als klankbord. Daar besteden we tijdens de vorming aandacht aan.”

Deze vormingen zijn een eerste stap naar traumasensitief onderwijs. “Wat is de impact van intrafamiliaal geweld op kinderen? Hoe zitten deze kinderen in de klas? Wat doet stress

Wat is de impact van intrafamiliaal geweld op kinderen? Hoe zitten deze kinderen in de klas? Wat doet stress met de ontwikkeling en het leervermogen van het kind? Deze vragen maken leerkrachten sensitief voor trauma bij kinderen.

— KIM VAN HOORDE

met de ontwikkeling en het leervermogen van het kind? Deze vragen maken leerkrachten sensitief voor trauma bij kinderen. Het kan gedragsproblemen helpen verklaren. Het kan verklaren waarom iemand zich stilletjes terugtrekt. Inzicht leidt naar ondersteunend handelen. Wat kan je als leerkracht doen in zo'n situatie? Heel veel, zo leert de praktijk. Je kan een gezond klasklimaat creëren. Je kan inzetten op verbinding. Je kan goed gedrag belonen in plaats van lastig gedrag te bestraffen. Het helpt ook als je als leerkracht lastig gedrag niet persoonlijk neemt en rustig blijft. Stress is besmettelijk, een rustige houding in moeilijke situaties is dat ook."

Bij elke nieuwe stap richting onderwijs trekt het VECK ook het kabinet van Onderwijs en Vorming en de onderwijskoepels. Er is een stuurgroep waarin ook de CLB's vertegenwoordigd zijn. Het VECK zet zo in op de ontwikkeling van vorming, webinars en Q&A-sessies.

"Een kerngroep komt samen om expertise rond traumasensitief onderwijs te bundelen, af te stemmen en te versterken zodat we samen gerichte kennis, materialen en vormingen kunnen ontwikkelen en aanbieden."

"De meerwaarde van het VECK is dat we partners uit welzijn, justitie en onderwijs samenbrengen," zegt Kim Van Hoorde. "We brengen onze inhoudelijke expertise in, we ontwikkelen een methodiek, we begeleiden de implementatie en we monitoren en rapporteren. We werken met alle partners zoveel mogelijk bottom-up. We hebben met de politie en het onderwijs een gedeelde missie: de bescherming van kinderen in kwetsbare situaties. Dat motiveert ons allemaal om er honderd procent voor te gaan." ←

Meer weten over Handle with Care?
Ga naar www.handle-with-care.be.

Getuige

"Het is belangrijk dat kinderen zich begrepen en gehoord voelen"

Het project *Handle with Care* wil scholen snel en discreet informeren wanneer een kind thuis geconfronteerd wordt met intrafamiliaal geweld. Saskia Leniere, directeur van basisschool De Kinderplaneet in Bornem, en Kris Van Bercklaer, directeur van basisschool De Appelboom en coördinerend directeur van de scholengemeenschap katholieke basisscholen Groot-Bornem, delen hun ervaringen met de eerste stappen in het project.

De eerste kennismaking van beide directeurs met Handle with Care was een webinar van het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling (VECK). "Tijdens die webinar kregen we cijfers en feiten te horen," vertelt Saskia Leniere. "Bijvoorbeeld dat er in zowat elke klas twee of drie kinderen zijn die ingrijpende jeugdervaringen meemaken: geweld, misbruik, verwaarlozing of een andere heftige gebeurtenis, zoals het opgroeien met een ouder met een verslavingsproblematiek."

De boodschap kwam meteen binnen. "Je weet dat er kinderen zijn met moeilijke thuissituaties," zegt Kris Van Bercklaer. "Maar dat het zó vaak voorkomt, was echt een wake-upcall."

De scholen besloten zich aan te sluiten bij het project. Er volgde een fysieke vor-

ming voor directies en zorgcoördinatoren. Tijdens die sessie werden de deelnemers niet alleen geïnformeerd, maar ook uitgedaagd om zelf te ervaren wat stress doet. Kris Van Bercklaer vertelt: "We moesten een ballon vasthouden met onze ogen dicht, terwijl iemand met een naald rondliep. Je voelde de spanning toenemen. Je focus versmalde, je omgeving verdween. Dat is exact wat chronische stress met een kind doet."

Draagvlak creëren bij het volledige team

Voor beide directeurs was het duidelijk: deze kennis mocht niet beperkt blijven tot directies en zorgcoördinatoren. Ze organiseerden met het VECK een vormingssessie tijdens een pedagogische studiedag. "De sessie opende met de aangrijpende film 'Be-

wijsstuk A” vertelt Saskia Leniere. “Dat maakte meteen veel los bij het team.”

De reacties waren positief. “Toch zullen we de balans moeten bewaken,” benadrukt Kris Van Bercklaer. “Leerkrachten voelen zich vaak verantwoordelijk, wat op zich lovenswaardig is. Maar we moeten hen ook beschermen tegen het gevoel dat zij het volledige zorgtraject moeten dragen.”

Saskia Leniere sluit zich daarbij aan: “Idealiter is er altijd iemand beschikbaar op school die acute opvang kan bieden aan kinderen in een moeilijke situatie, maar de praktijk laat

dat vaak niet toe. Wat we wél kunnen doen, is zorgen voor een eerste warme, veilige ontvangst. Precies daar maakt Handle with Care het verschil.”

Beide directeurs benadrukken dat het onderwijs vaak de enige stabiele factor vormt in het leven van een kind in een kwetsbare situatie. “De school biedt structuur en veiligheid,” besluit Saskia Leniere. “Wanneer een kind ervaart dat het gezien en begrepen wordt, dan maken we het verschil. En precies daarom willen we hiermee doorgaan.” ←

De film ‘Bewijsstuk A’ is ook online te zien via de link:
www.vertrouwenscentrum-kindermishandeling.be/artikel/kortfilm-bewijsstuk-a/

Verhalen van overlevers motiveren hulpverleners om het verschil te maken

Echo-Lotgenotenwerking van het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling is in elke Vlaamse provincie actief. Naast het lotgenotencontact en de sensibilisering gaat steeds meer aandacht naar ervaringsdeskundigheid. Zo werden in 2024 de eerste stappen gezet naar een opleiding op maat voor ervaringsdeskundigen kindermishandeling. Coördinator Anna Defossez van Echo-Lotgenotenwerking licht een en ander toe.

De opleiding voor ervaringsdeskundigen staat nog in de steigers. “In 2024 hebben we een visie uitgeschreven,” zegt Anna Defossez. “We deden dat samen met het VK Brussel, dat in de toekomst met buddy’s wil werken. Op basis van de visie werkten we randvoorwaarden en een draaiboek uit.”

“Belangrijk is dat overlevers als ervaringsdeskundigen afstand kunnen nemen van hun eigen verhaal en dat ze ook de verhalen van anderen kunnen inbrengen. Die verhalen motiveren hulpverleners. Vanuit Echo-Lotgenotenwerking bieden we opleiding, inzichten, ondersteuning en opvolging. Ze staan er nooit alleen voor.”

Negatieve ervaring omzetten in iets positiefs

“De opgeleide ervaringsdeskundigen geven onder meer in duo les aan hogescholen en universiteiten,” zegt Anna Defossez. “De vraag naar dit soort lessen neemt toe, vooral in zorgopleidingen, waar we erg blij om zijn. Ik gaf zelf al enkele lessen, waarvan sommige in duo met een vrijwilliger. Uit die ervaringen hebben we geleerd. Wat zijn de mogelijkheden en de uitdagingen? Hoe pak je zoiets aan?”

De opleiding die alle ervaringsdeskundigen binnen Echo doorlopen, zal zeven dagdelen bestrijken. “We focussen zowel op

inhoud als op pedagogische tools,” zegt Anna Defossez. “We nodigen overlevers uit om deel te nemen. De ervaring leert ons dat lotgenoten zelf energie putten uit het geven van lessen en workshops. Het werkt versterkend om een negatieve ervaring om te zetten in iets positiefs. Veel overlevers beseffen goed waar het bij hen fout liep in de hulpverlening en wat ze misten. Vanuit hun ervaringen helpen ze toekomstige hulpverleners op weg, zodat die beter kunnen omgaan met kinderen in nood. De studenten zijn hier overigens erg dankbaar voor, wat voor de overlevers een hart onder de riem is. Ze hebben zich namelijk vaak lange tijd niet gehoord en niet gezien gevoeld.”

Wijst de stijgende vraag naar informatie en getuigenissen over kindermishandeling in opleidingen op een positieve kentering? Krijgt kindermishandeling meer aandacht? “Mijn buikgevoel antwoordt positief, maar dat is niet wetenschappelijk onderbouwd,” zegt Anna Defossez. “Het inzetten van ervaringsdeskundigen wint veld in alle sectoren van zorg en welzijn. Wij surfen mee op die maatschappelijke ontwikkeling. Overlevers worden ernstig genomen, er wordt naar hen geluisterd. Tegelijk blijft het taboe op kindermishandeling groot. Er is nog veel handelingsverlegenheid. We moeten de boodschap blijven herhalen dat elke burger en elke hulpverlener zijn verantwoordelijkheid moet opnemen bij een niet-pluis-gevoel of in een verontrustende situatie. Die boodschap moeten we niet één keer brengen, maar tien keer of meer. Tot iedereen ervan doordrongen is.”

Verbinding en erkenning

Echo-Lotgenotenwerking breidde in 2024 zijn werking verder uit. Naast Anna Defossez is er een tweede medewerker gestart. Verina Servranckx ondersteunt in de eerste plaats de

We moeten de boodschap blijven herhalen dat elke burger en elke hulpverlener zijn verantwoordelijkheid moet opnemen bij een niet-pluis-gevoel of in een verontrustende situatie.

— ANNA DEFOSSEZ

vrijwilligers van Echo-Lotgenotenwerking. Die extra vrouwkracht was nodig, nu Echo-Lotgenotenwerking in alle Vlaamse provincies actief is.

“In elke provincie organiseren we om de vier weken een lotgenotenbijeenkomst,” zegt Anna Defossez. “Elke week is er daarenboven een online samenkomst. Dat die initiatieven op prijs worden gesteld, blijkt uit de bevraging van onze leden in 2024. Van de toen 250 leden reageerden er bijna 100. Op de vraag of ze in de toekomst nog deelnemen aan bijeenkomsten, antwoordt 93% bevestigend. Dat is zeer bevestigend. Ook de redenen die de deelnemers aanhalen, tonen de nood aan deze bijeenkomsten. Deelnemers vinden er verbinding, erkenning en een veilige omgeving. Ze putten kracht uit de verhalen van anderen en uit het kunnen vertellen van hun eigen verhaal. Ook de begeleiding krijgt goede feedback. Deelnemers leren van elkaar en krijgen het gevoel dat ze er mogen zijn. Hun blik op zichzelf en op andere mensen wordt positiever dankzij deze bijeenkomsten. Allemaal goede redenen om hierin verder te investeren.”

Met hart en ziel het verschil maken

Echo-Lotgenotenwerking ondersteunde in 2024 ook het project OverHoop van de Koning Boudewijnstichting. OverHoop richt zich via de Eerstelijnszones op sensibilisering, preventie en aanpak van negatieve ervaringen in de kindertijd, en van het mogelijke ontwikkelingsstrauma dat daaruit voortkomt. OverHoop wil dat de hele samenleving oog heeft voor het welzijn en welbevinden van kinderen en gezinnen.

“In 2024 vonden tien pilootprojecten OverHoop plaats in eerstelijnszones,” vertelt Anna Defossez. “Echo-Lotgenotenwerking werd uitgenodigd om mee na te denken vanuit het kinderperspectief. In 2025 is OverHoop uitgebreid

naar de zestig eerstelijnszones in Vlaanderen. We maken deel uit van het consortium achter OverHoop en van het lerend netwerk. Veel eerstelijnszones met vragen nemen contact met ons op.”

“Waar wij als overlevers het verschil maken binnen deze projecten? Onze verhalen uit de eerste hand werken erg motiverend. Alle hulpverleners in de eerste lijn – CAW’s, OCMW’s, huisartsen, apothekers, thuisverpleegkundigen, gezinshulpverleners, eerstelijnspsychologen enzovoort – hebben veel werk en weinig tijd. Toch zetten ze zich met hart en ziel in voor OverHoop omdat ze weten waarom ze het doen. Uit onze verhalen leren ze hoe ze het verschil kunnen maken en hoe ongelooflijk belangrijk dat is voor elk kind in nood. Ik ben dan ook erg blij dat elke eerstelijnszone in Vlaanderen zich engageerde om dit initiatief duurzaam te verankeren in zijn werking.” ←

Deelnemers aan de lotgenotenbijeenkomsten vinden er verbinding, erkenning en een veilige omgeving. Ze putten kracht uit de verhalen van anderen en uit het kunnen vertellen van hun eigen verhaal.

— ANNA DEFOSSEZ

In de kijker

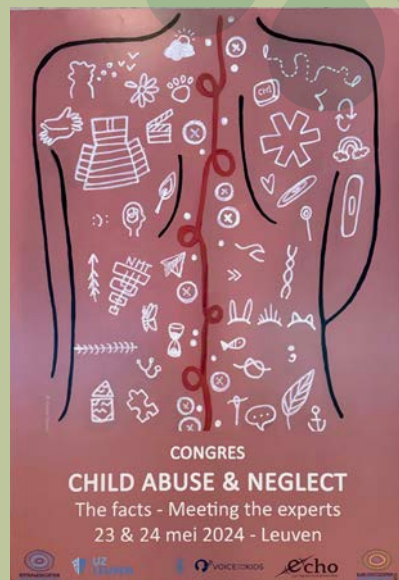
Congres over kindermishandeling met internationale experts

Op 23 en 24 mei 2024 organiseerden de Vertrouwenscentra Kindermishandeling en het VECK het tweedaagse congres Child Abuse & Neglect. The facts – Meeting the experts.

Iets meer dan 250 unieke deelnemers uit tien sectoren binnen de jeugdhulpverlening namen deel aan het congres. Elf internationale experts uit vijf verschillende landen deelden hun ervaring, kennis en kunde.

Veerkracht en hoop werden belicht in veilige huisjes en houten kunstwerken, die we samen met jongeren maakten. De fototentoonstelling van Julia Fullerton-Batten verbond het thema kindermishandeling en verwaarlozing met kunst.

Het was over de hele lijn een geslaagd congres met een duidelijke boodschap: werken met kwetsbare gezinnen is ontzettend uitdagend, maar ook ontzettend belangrijk.

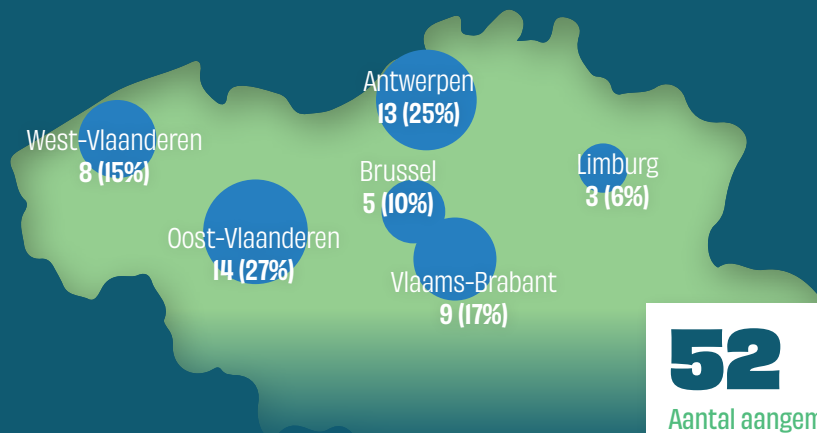
2024 in cijfers

VECK-team gevaarsituaties kinderopvang

Sinds het voorjaar van 2022 zet het VECK een multidisciplinair team aan het werk waar het agentschap Opgroeien beroep op kan doen in situaties van risico's op kindermishandeling in de kinderopvang. In 2024 meldde Opgroeien 52 opvanginitiatieven aan, die samen een capaciteit van 1.385 opvangplaatsen voorzien. Het VECK-team Kinderopvang voert een systematisch en multidisciplinair risicotaxatieproces met als doel:

- De veiligheid van kinderen in de opvang op dit moment en in de toekomst in te schatten.
- Advies te verlenen aan het agentschap Opgroeien over verdere handhaving of opvolging.
- Kinderopvanginitiatieven stimuleren in het ontwikkelen van veilige zorg, gericht op een optimale ontwikkeling van het jonge kind.

De cijfers in dit jaarverslag geven een overzicht van enkele kenmerken van de aangemelde initiatieven en de verleende adviezen aan het agentschap.

52

Aantal aangemelde initiatieven
door Opgroeien bij het VECK

1.385

opvangplaatsen
(totale erkende capaciteit)

Type opvang:

- 15 initiatieven gezinsopvang
- 37 initiatieven groepsopvang

INITIATIEVEN WEL/NIET GESCHORST BIJ AANMELDING

Bij 34 initiatieven was er geen schorsing op het moment van de aanmelding

65%

Bij 7 initiatieven was er een voornemen tot schorsing

14%

11 initiatieven waren geschorst bij aanmelding

21%

JUSTITIE WEL/NIET BETROKKEN

Bij 38 initiatieven was justitie niet betrokken

73%

Bij 14 initiatieven was justitie wel betrokken

27%

GEGEVEN ADVIEZEN DOOR HET VECK PER ADVIESTYPE

Kinderopvanginitiatief kan de activiteiten verder zetten of hervatten zonder verdere voorwaarden

6

Kinderopvanginitiatief kan de activiteiten verder zetten of hervatten, mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan

29

Kinderopvanginitiatief kan de activiteiten niet verder zetten of hervatten, tenzij er aan bepaalde voorwaarden is voldaan

6

Kinderopvanginitiatief kan de activiteiten niet verder zetten of hervatten

2

Geen advies gegeven

5

Traject nog actief

4

"We moeten als samenleving kritisch naar onszelf durven kijken"

"We kunnen kinderen alleen beschermen als we samenwerken," zegt Tim Stroobants, directeur van het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling (VECK). Kinderrechtencommissaris Caroline Vrijens en CEO Nel Broothaerts van Child Focus zijn het daar volmondig mee eens.

Child Focus, het Kinderrechtencommissariaat, het VECK en de VK's komen elkaar dagelijks tegen in dossiers rond seksueel misbruik en kindermishandeling. De organisaties wisselen expertise uit en versterken elkaar.

"Het VECK en de Vertrouwenscentra Kindermishandeling zijn bevoorrechte partners," bevestigt Nel Broothaerts van Child Focus. "Zowel beleidsmatig als operationeel kruisen onze wegen geregeld. Voor alles wat met seksueel misbruik te maken heeft, doen we een beroep op de expertise van de vertrouwenscentra."

Ook Caroline Vrijens benadrukt het belang van samenwerking: "Elke organisatie werkt vanuit haar eigen perspectief en expertise. Maar soms hebben we elkaar echt nodig om elkaar aan te vullen en te voeden. Die kruisbestuiving werpt vruchten af."

Kindermishandeling als systeemfout

"Kindermishandeling is een systeemfout," zegt Tim Stroobants. "Hoe we als samenleving georganiseerd zijn en omgaan met kinderen bepaalt hun veiligheid en hun kansen. Het Kinderrechtencommissariaat bewaakt de rechten van kinderen en spreekt ons daarop aan. Bij complexe echtscheidingen is het bijvoorbeeld cruciaal dat kinderen gehoord worden. Collega's van het Kinderrechtencommissariaat dachten mee na over onze werking. We werken structureel samen."

"We vullen elkaar aan met onze expertise", zegt Nel Broothaerts. "Bijvoorbeeld bij weglopers: hun aantal stijgt enorm. Dit is een symptoom van dezelfde systeemfout. We kunnen beleidsmatig nog sterker samenwerken. Child Focus werkt nationaal en kan daarbij een brug slaan tussen het Vlaamse en het federale niveau."

Tim Stroobants is het daarmee eens. “Er is veel kennis en ervaring voorhanden. Er zijn veel good practices waarop we kunnen bouwen. Maar het kan allemaal nog meer gecoördineerd. Als het aankomt op afstemming en samenwerken, voelt het te veel als professioneel vrijwilligerswerk. We doen het wel, maar het zit niet structureel ingebakken in het beleid. Kunnen we samen een ‘kindpact’ sluiten om hier versneld werk van te maken?”

“We pleitten in het verleden al voor een ‘minister van het kind’,” zegt Nel Broothaerts, “al was dat vooral symbolisch bedoeld. We moeten beleidsmatig meer denken vanuit het belang van kinderen, ook op gebieden als mobiliteit en milieu. Een Kindreflex voor beleid, die elke maatregel toetst op de impact ervan op kinderen. Het beleid zou er alleen sterker op worden, want kijken door de ogen van kinderen zorgt voor een langetermijnvisie.”

“Helemaal akkoord,” zegt Tim Stroobants. “Te veel beleid wordt ook als een kost bestempeld, terwijl kinderen beschermen en versterken een investering in de toekomst is, waar we allemaal beter van worden.”

“Er bestaan al instrumenten,” merkt Caroline Vrijens op. “Er is de Kindreflex, er is een kinderrechtenmonitor en het federaal regeerakkoord vermeldt een kindtoets bij de politie. Dat zijn inspirerende initiatieven.”

Toch mist Tim Stroobants een gecoördineerde aanpak: “We werken te versnipperd. Ook

Elke organisatie werkt vanuit haar eigen perspectief en expertise. Maar soms hebben we elkaar echt nodig om elkaar aan te vullen en te voeden.

— CAROLINE VRIJENS

ownership is belangrijk. Als we allemaal samen verantwoordelijk zijn, is uiteindelijk niemand aansprakelijk. Dat we in België bijvoorbeeld nog altijd geen meldcode hebben, vind ik bedroevend. Een meldcode kan mensen houvast geven en de bereidheid om te handelen stimuleren.”

Voorrang aan welzijn en preventie

Ondanks kritische geluiden ziet Caroline Vrijens ook positieve beleidsontwikkelingen: “De Vlaamse regering wil investeren in een masterplan Jeugdhulp. Ik hoop dat ze hiervoor de nodige middelen vrijmaakt. Ook over prenatale bescherming wordt er nagedacht. En over complexe echtscheidingen waar kinderen het slachtoffer van worden. We krijgen elk jaar zoveel meldingen en klachten waaraan wij zelf weinig kunnen doen. Hulpverleners voelen zich machteloos. Kinderen lijden onder echtscheidingen en verdienen hulp en ondersteuning op hun maat. Daar is nog veel werk te doen. Child Focus, het Kinderrechtencommissariaat en het VECK moeten hier de krachten bundelen en het beleid mee vorm geven.”

Tim Stroobants is het ermee eens, al blijft hij bezorgd over de concrete beleidskeuzes. “Ik hoop oprecht dat procedures geen voorrang krijgen op inhoudelijke verbeteringen. Prenatale kindbescherming moet in de eerste plaats gericht zijn op het versterken van wat werkt. De volgorde van beleidskeuzes is ook belangrijk: mensen ondersteunen, ze aanspreken op hun verantwoordelijkheden en kansen creëren,

voordat strenge maatregelen centraal worden gezet.”

“Ik sluit me daarbij aan,” zegt Caroline Vrijens. “Dat is ook hoe wij het zien. We moeten sterk investeren in een breed toegankelijk en kwaliteitsvol prenataal zorgaanbod. Onmiddellijk met toezicht en dwangmaatregelen dreigen, is niet de juiste aanpak.”

Ook Nel Broothaerts zit op diezelfde lijn. Ze benadrukt het belang van preventie en vroeg ingrijpen. Ook als het gaat om kinderen die thuis weglopen. “Kinderen lopen niet zomaar weg,” zegt ze. “Dat gedrag is een symptoom van problemen in het systeem. In 2024 hadden we jongeren die meer dan 50 keer wegliepen. Eén keer is al problematisch. Vaak worden die kinderen gezien als deel van het probleem. Terwijl het om slachtoffers gaat, die niet gestraft maar geholpen moeten worden. Hetzelfde geldt voor slachtoffers van uitbuiting in de prostitutie. We moeten er niet flauw over doen: dat zijn geen doetjes. Maar het blijven slachtoffers. We moeten die problematieken systemisch bekijken. Weglopen is een signaal. Geen enkel kind loopt weg voor zijn plezier. Het aantal jongeren dat wegloopt stijgt. Dat is voor mij een kanarie in de koolmijn. Met Child Focus geven we het beleid ook dat signaal: het gaat niet goed met onze jongeren. Ik heb alle begrip voor de politie die zich afvraagt wat voor zin het heeft om een jongere met weglooptgedrag telkens opnieuw op te sporen en terug thuis te brengen. Er dreigt een handelingsmoeheid op te treden. Maar de fout zit in het systeem, niet bij het kind. We moeten

samen, als maatschappij, beter zorg dragen voor onze kinderen.”

Caroline Vrijens wijst op nog een andere systeemfout, met name de gesloten instellingen voor kinderen en jongeren. “Veel van die jongeren zijn slachtoffers, groeien op in een veront- rustende opvoedingssituatie, zijn weglopers. Ze hebben veiligheid en bescherming nodig. En wat is ons antwoord als maatschappij? We sluiten ze op. Deze praktijk doet meer kwaad dan goed. We moeten veel meer in gesprek gaan met deze jongeren. Wat kan hen tot rust brengen? Wat hebben ze nodig om zich veilig te voelen?”

“Het maatschappelijk discours neigt van- daag naar meer strengheid, meer straffen,” stelt Tim Stroobants vast. “Terwijl de welzijns- benadering vaak de meest ingrijpende bena- dering is. Het is gemakkelijk om jongeren op te sluiten of dwang op te leggen. Het is zoveel moeilijker om connectie te maken en te zoeken hoe we risicofactoren kunnen wegnemen en beschermende factoren kunnen installeren. Dat is het harde werk van lange adem dat het grootste verschil maakt.”

Het begint met duidelijke normen

“We moeten meer inzetten op preventie,” zegt Caroline Vrijens. “Het begint bij het gebruiken van geweld bij de opvoeding, gekend als ‘de pedagogische tik’. Wat aanvaarden we als op- voedingsmethode? Een tik? Het ontzeggen van eten? Een tijdje opsluiten? Het is hallucinant wat mensen als aanvaardbaar beschouwen. Dat

Het is gemakkelijk om jongeren op te sluiten of dwang op te leggen. Het is zoveel moeilijker om connectie te maken en te zoeken hoe we risicofactoren kunnen wegnemen en beschermende factoren kunnen installeren.

— TIM STROOBANTS

We luisteren te weinig naar kinderen en jongeren bij het nemen van beslissingen, ook in het beleid.

— NEL BROOTHAERTS

bleek ook uit een Belgische bevraging enkele jaren geleden van Defence for Children. Kinderen hebben het recht om op te groeien zonder geweld. En de overheid moet er alles aan doen om dat recht te garanderen. Wij pleiten al jaren voor duidelijke en ondubbelzinnige wetgeving hierover. In de vorige legislatuur stonden we er dichtbij, maar het kwam er weer niet van. We zijn één van de laatste landen van de EU. Dat is onaanvaardbaar. Alles begint met duidelijke normen.”

Nel Broothaerts pleit in dat verband nog eens voor het oprecht luisteren naar kinderen. “Kijk hoe we vandaag kinderen met problemen ondersteunen: we zetten ze maanden of langer op een wachtlijst en halen de schouders op, want er is nu eenmaal geen plaats. Kijk naar de problemen in het onderwijs of met sociale media. We luisteren te weinig naar kinderen en jongeren bij het nemen van beslissingen, ook in het beleid. We zien kinderen als pionnen die wij als volwassenen kunnen verschuiven zoals dat ons het beste uitkomt.”

“Helemaal akkoord,” zegt Tim Stroobants. “Er zijn tal van systeemfouten aan te wijzen, maar niet luisteren en geen connectie maken met de kinderen, is de grootste. Zowel in het beleid als in de samenleving en zelfs in de hulpverlening. Gedragsproblemen zijn een

We denken als burgers te vaak: het zijn mijn zaken niet, ik mag me niet bemoeien. Terwijl we dat net wél moeten doen als we zien dat kinderen in een onveilige situatie verkeren.

— NEL BROOThAERTS

Kinderen en jongeren in de hulpverlening hebben nood aan nabijheid en betrokkenheid.

— CAROLINE VRIJENS

signaal. Welke opties heeft een kind in een moeilijke of uitzichtloze situatie? Ofwel valt het zichzelf aan, ofwel valt het de wereld aan. Zichzelf aanvallen betekent depressie, angst of suïcidegedachten. De maatschappij aanvallen is agressief gedrag en om je heen schoppen. Dat zijn allemaal symptomen van een onderliggend probleem, waar we te vaak de ogen voor sluiten. Ook door tijdsgebrek en procedures.”

“Kinderen en jongeren in de hulpverlening hebben nood aan nabijheid en betrokkenheid,” zegt Caroline Vrijens. “Iemand die echt betrokken is, luistert en zijn hart openstelt. We mogen niet uitsluitend vanuit een professioneel kader kijken, want dat kan heel afstandelijk zijn voor kinderen. Veel hulpverleners doen elke dag ontzettend waardevol werk voor kinderen in kwetsbare situaties. Kinderen en jongeren hebben mensen rond zich nodig die tijd voor hen maken en er echt voor hen zijn.”

“Dat geldt voor elk van ons, voor elke burger,” benadrukt Nel Broothaerts. “Een vertrouwenspersoon in de directe omgeving van kinderen is goud waard. Kinderen hebben een ankerpunt nodig op wie ze terug kunnen vallen als ze het moeilijk hebben of in geweldsituaties verkeren. Die vertrouwenspersoon kan niet alles oplossen, maar een luisterend oor is zo belangrijk bij het voorkomen van trauma.

Als kinderen en jongeren in een moeilijke situatie het gevoel hebben er niet alleen voor te staan, maakt dat al een wereld van verschil. De samenleving is vandaag erg individualistisch. Terwijl we weten: *it takes a village to raise a child*. We denken als burgers te vaak: het zijn mijn zaken niet, ik mag me niet bemoeien. Terwijl we dat net wél moeten doen als we zien dat kinderen in een onveilige situatie verkeren.”

“Dat kan ik alleen maar onderschrijven,” zegt Tim Stroobants. “Elk huisje zijn kruisje, zo ben ik zelf ook opgevoed. Daarom ook dat een positieve wetgeving rond geweldloos opvoeden zo belangrijk is om de norm te stellen.”

“We moeten als samenleving kritisch naar onszelf durven kijken,” beaamt Caroline Vrijens. “Kinderen en jongeren die thuis geweld ervaren, hebben vaak weinig mogelijkheden om iets aan de situatie te veranderen. Ze zijn afhankelijk van anderen om dit op te merken en hulpverlening te voorzien. Hoe gaan we hiermee om als maatschappij? Het zijn belangrijke vragen, die we niet uit de weg mogen gaan.” ←

Uit de werkgroepen

Werkgroep Traumasensitief werken

De werkgroep Traumasensitief werken ontwikkelde een driedaagse vormingsaanbod voor hulpverleners. De vorming legt de nadruk op het traumasensitief werken met kinderen en jongeren, met ouders en met onszelf als hulpverlener. In mei en juni 2024 boden we dit aanbod bij wijze van test aan de groep onlangs in dienst getreden medewerkers aan. De vorming werd inhoudelijk goed geëvalueerd.

De vorming werd vervolgens ter beschikking gesteld van het bredere hulpverleningslandschap. In Gent en Brussel worden alvast driedaagse vormingen aangeboden in mei en juni 2025. In Leuven vindt er een driedaagse plaats vinden in het najaar 2025. De vorming wordt later nog herhaald op de drie locaties.

Het intern leerplatform rond traumasensitief werken, de webinars en het kindboekje blijven intern belangrijke tools om het thema warm te houden binnen de verschillende VK-teams.

Sinds 2025 wordt ook een extra opleidingsdag toegevoegd aan de opleiding nieuwe medewerkers rond traumasensitief werken binnen het VK. Deze opleidingsdag wordt verzorgd door deelnemers van de werkgroep Traumasensitief werken.

Werkgroep Vertrouwensartsen

De werkgroep vertrouwensartsen legde de focus in 2024 op het nog beter bereiken en informeren van medisch personeel. Zij vormen een belangrijke schakel bij het detecteren, behandelen en correct doorverwijzen van mogelijke situaties van kindermishandeling.

We namen de ervaringen en feedback van het medisch congres in 2023 mee om een nieuw opleidingsaanbod te ontwikkelen, onder de vorm van een webinar. Een expert licht een medisch topic toe, gevolgd door een paneldiscussie. Na een jaar van voorbereiden vindt de eerste webinar in mei 2025 plaats. Prof. Jaan Toelen, vertrouwensarts van VK Vlaams-Brabant, is de eerste spreker.

Interactieve opleiding Dynamisch Maturatie Model

Op 25 april 2024 vond in het Provinciehuis Leuven een interactieve vormingsdag plaats over het Dynamic Maturational Model met de Britse expert Clark Baim.

Het Dynamisch Maturatie Model is een hechtingsmodel dat bijzonder bruikbaar is voor het begrip van en het werken met gedrag en strategieën die als storend of moeilijk worden ervaren. Het model is in het bijzonder bruikbaar voor de VK-medewerkers die werken met cliënten die een gevaar vormen voor zichzelf en de anderen. In deze verdiepende opleidingsdag lag de klemtoon op het toepassen van het model in de dagelijkse praktijk.

120 VK-medewerkers namen deel aan deze verdiepingsdag, nadat alle medewerkers een driedaagse basisvorming aangeboden kregen in kleine groepen.

Werkgroep GDPR en informatieveiligheidsbeleid

Sinds 2018 moeten alle organisaties die persoonsgegevens verzamelen van burgers van de Europese Unie zich houden aan de GDPR-voorschriften die de bescherming van persoonlijke gegevens voor alle EU-burgers waarborgen. Alle informatie die kan helpen bij het identificeren van een persoon, wordt beschouwd als persoonlijke gegevens. Daarnaast zijn we ook verplicht de informatie op een veilige manier op te slaan en te beschermen tegen mogelijke inbreuken.

De werkgroep GDPR en informatieveiligheid buigt zich over deze thema's. Vanuit elk VK neemt een medewerker deel om samen na te denken hoe we de gevoelige persoonsgegevens waarmee we dagelijks werken op een veilige en GDPR-proof manier kunnen verwerken. Dit gaat niet enkel om het technisch-juridische aspect van gegevensbescherming, maar bijvoorbeeld ook om het bewustzijn bij de collega's via sensibilisatie. De werkgroep wordt geleid door de Data Protection Officer van het VECK en de VK's.

In 2024 werd er voornamelijk verder gewerkt rond de rechten van betrokkenen (waaronder het recht op inzage in een dossier) en werd het informatieveiligheidsbeleid opnieuw onder de loep genomen.

BIJLAGEN

Cijfers

	Aantal meldingen
2018	6.769
2019	7.028
2020	7.164
2021	7.535
2022	7.056
2023	7.541
2024	7.501

Tabel 1. Aantal unieke meldingen in één jaar (2018 – 2024)

In 2024 ontvingen de Vertrouwenscentra Kindermishandeling 7.501 meldingen. Na een stijging vorig jaar, zien we terug een lichte daling in de meldingen. De meeste meldingen kwamen terecht in de reguliere werking (73%). 14% betrof een melding van maatschappelijke noodzaak en 13% van nupraatikerover.be (NPiE).

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VK Antwerpen	1.900	1.904	1.915	1.963	1.566	1.564	1.591
VK Vlaams-Brabant	1.107	1.039	1.158	1.303	1.272	1.365	1.305
VK Brussel	755	920	1.032	1.239	1.360	1.422	1.569
VK Limburg	863	895	799	860	790	942	896
VK Oost-Vlaanderen	1.164	1.332	1.401	1.377	1.248	1.393	1.386
VK West-Vlaanderen	980	938	859	793	820	855	754
Totaal	6.769	7.028	7.164	7.535	7.056	7.541	7.501

Tabel 2. Aantal meldingen per VK

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Regulier	5.874	5.977	5.966	6.142	5.475	5.725	5.501
Mano	719	715	749	789	834	975	1.019
NPiE	176	336	449	604	747	841	981
Totaal	6.769	7.028	7.164	7.535	7.056	7.541	7.501

Tabel 3. Aantal meldingen per type

	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Totaal
Reguliere werking	1.391	1.114	511	694	1.131	660	5.501
Onderzoek maatschappelijke noodzaak	200	191	77	202	255	94	1.019
NPIE			981				981
Totaal	1.591	1.305	1.569	896	1.386	754	7.501

Tabel 4. Aantal meldingen per type per VK

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VK Antwerpen	2.562	2.640	2.718	2.744	2.306	2.414	2.502
VK Vlaams-Brabant	1.592	1.522	1.817	1.979	1.879	2.034	2.185
VK Brussel	1.006	1.169	1.284	1.486	1.691	1.729	1.914
VK Limburg	1.077	1.109	1.048	1.117	1.164	1.356	1.346
VK Oost-Vlaanderen	1.413	1.588	1.753	1.692	1.701	1.832	1.836
VK West-Vlaanderen	1.388	1.314	1.167	1.082	1.188	1.331	1.137
Totaal	8.979	9.290	9.722	10.070	9.909	10.671	10.913

Tabel 5. Aantal kinderen waarvoor een melding werd ontvangen

	2024
Antwerpen	62
Vlaams-Brabant	77
Limburg	79
Oost-Vlaanderen	59
West-Vlaanderen	49

Tabel 6. Aantal gemelde minderjarigen per 10.000 minderjarigen

Voor Brussel werden in deze tabel de cijfers niet opgenomen: gezien het bicommunautaire aanbod van de hulpverlening bij kindermishandeling is het niet mogelijk om in dit geval betrouwbare cijfers te presenteren.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mannelijk	3.743	3.733	3.853	3.880	3.746	4.158 (39,0%)	4.212 (38,6%)
Vrouwelijk	4.328	4.328	4.862	4.980	4.814	5.242 (49,1%)	5.351 (49,0%)
Ander				10	32	36 (0,3%)	31 (0,3%)
Onbekend	908	963	1.007	1.200	1.317	1.235 (11,6%)	1.319 (12,1%)
Totaal	8.979	9.290	9.722	10.070	9.909	10.671	10.913

Tabel 7. Geslacht van gemelde kinderen

In 2024 werden 10.913 kinderen bereikt met de meldingen. Dit is een stijging in vergelijking met vorig jaar (10.671). Meisjes werden meer bereikt dan jongens.

	Aantal kinderen
Ongeboren	61
0 – 2 jaar	1.075
3 – 5 jaar	1.578
6 – 8 jaar	1.871
9 – 11 jaar	1.882
12 – 14 jaar	2.207
15 – 17 jaar	1.595
18 – 20 jaar	349
21 – 24 jaar	99
25 jaar of meer	158
Onbekend	38
Totaal	10.913

Tabel 8. Leeftijd van gemelde kinderen

	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Totaal
Ongeboren	9	12	7	2	16	15	61
0 – 2 jaar	218	204	89	134	279	152	1.075
3 – 5 jaar	381	349	187	203	271	189	1.578
6 – 8 jaar	461	397	211	247	320	236	1.871
9 – 11 jaar	462	387	208	275	358	195	1.882
12 – 14 jaar	527	422	503	257	304	194	2.207
15 – 17 jaar	345	306	393	187	239	125	1.595
18 – 20 jaar	75	86	98	29	37	24	349
21 – 24 jaar	16	11	54	5	8	5	99
25 jaar of meer	5	11	133	5	2	2	158
Onbekend	3	0	31	2	2	0	38
Totaal	2.502	2.185	1.914	1.346	1.836	1.137	10.913

Tabel 9. Leeftijd van gemelde kinderen per VK (met NPfE)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lichamelijke mishandeling/verwaarlozing	2.924	2.877	2.988	2.890	3.129	3.371	3.200
Emotionele mishandeling/verwaarlozing	3.172	3.284	3.741	3.676	3.668	3.954	4.147
Seksueel misbruik	1.338	1.453	1.368	1.752	1.768	1.786	1.713
Risicosituatie + verwerkingsproblematiek	1.712	1.660	1.705	1.477	1.309	1.637	1.755
Grensoverschrijdend gedrag door minderjarige	521	590	472	362	313	358	409
Onbekend	58	79	97	324	126	97	74
Totaal	9.725	9.943	10.371	10.481	10.313	11.203	11.298

Tabel 10. Belangrijkste gemelde problematiek

De meeste meldingen betreffen emotionele mishandeling of verwaarlozing (37%). Daarnaast gaan de meldingen over lichamelijke mishandeling of verwaarlozing (28%), seksueel misbruik (15%) en algemene risicosituaties en verwerkingsproblematieken (16%).

	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Totaal
Lichamelijke mishandeling/verwaarlozing	837	589	554	285	578	357	3.200
Emotionele mishandeling/verwaarlozing	886	1040	489	566	732	434	4.147
Seksueel misbruik	434	292	404	211	204	168	1.713
Risicosituatie en verwerkingsproblematiek	260	307	469	256	302	161	1.755
Grensoverschrijdend gedrag door minderjarige	132	58	38	67	59	55	409
Onbekend	7	21	0	35	11	0	74
Totaal	2.556	2.307	1.954	1.420	1.886	1.175	11.298

Tabel II. Belangrijkste gemelde problematiek per VK

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hulplijn 1712	412	425	500	307	327	342	249
Ketenaanpak	10	12	18	20	27	17	25
Gezondheidszorg	1.578	1.752	1.767	1.713	1.751	1.951	1.875
Politie en justitiële instanties	513	504	544	566	655	780	785
Jeugdhulp Opgroeien	532	581	536	488	473	480	406
Welzijnsorganisaties	1.056	1.024	977	979	996	1.075	1.047
Schoolgerelateerde voorzieningen	1.767	1.787	1.786	2.016	1.868	1.850	1.946
Primaire omgeving van het kind	833	885	983	1.022	935	999	1.132
Onbekend	68	58	53	424	24	47	36
Totaal	6.769	7.028	7.164	7.535	7.056	7.541	7.501

Tabel I2. Melders

De meeste meldingen kwamen vanuit de schoolgerelateerde voorzieningen (26%) en gezondheidszorg (25%). Volgende sectoren zijn de primaire omgeving van het kind (15%) en welzijnsorganisaties (14%).

	Regulier	MaNo	NPIE	Totaal
Hulplijn 1712	249	0	0	249
Ketenaanpak	23	2	0	25
Gezondheidszorg	1.829	46	0	1.875
Polititionele en justitiële instanties	144	641	0	785
Jeugdhulp Opgroeien	384	22	0	406
Welzijnsorganisaties	861	186	0	1.047
Schoolgerelateerde voorzieningen	1.825	121	0	1.946
Primaire omgeving van het kind	150	1	981	1.132
Onbekend	36	0	0	36
Totaal	5.501	1.019	981	7.501

Tabel I3. Melders per type VK-werking

Gevolgeving	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Totaal
Casemanagement	152	252	55	232	219	101	1.011
Melding aan parket	129	40	55	77	96	15	412
Geen maatschappelijke noodzaak	30	20	5	16	41	19	131
Onderzoek lopende	28	66	22	42	26	23	207
Totaal	339	378	137	367	382	158	1.761

Tabel I4. Gevolgeving onderzoeken maatschappelijke noodzaak

	Totaal
Geestelijke gezondheidszorg voor volwassenen	216
Centra Algemeen Welzijnswerk voor volwassenen	161
Justitiehuizen	37
Ziekenhuizen	60
Totaal	474

Tabel I5. Meldingen Kindreflex

In 2024 kwamen in totaal 474 meldingen van sectoren waarbij de Kindreflex wordt geïmplementeerd.

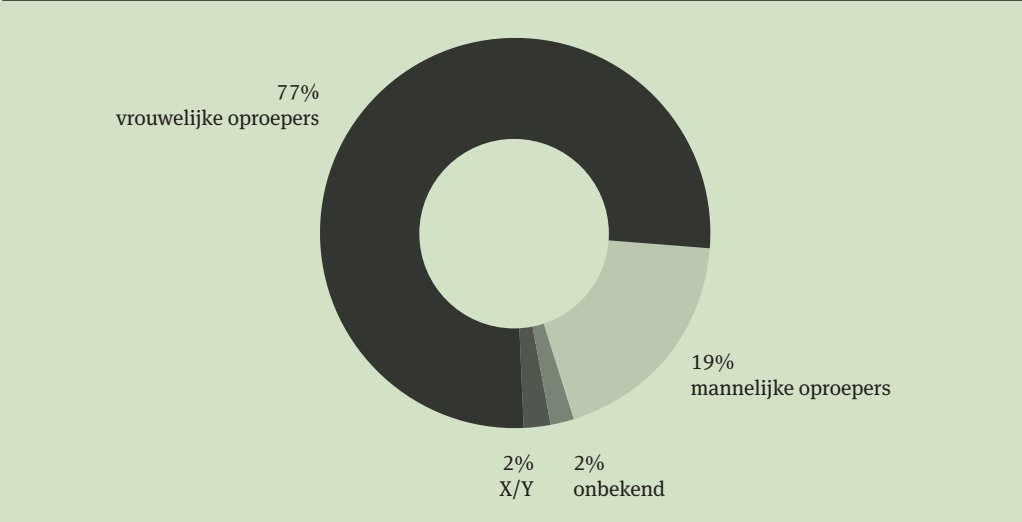
	Aantal chatgesprekken	Aantal unieke contactnemers
2015	187	74
2019	601	344
2024	1.407	981

2024 Cijfers NPïE

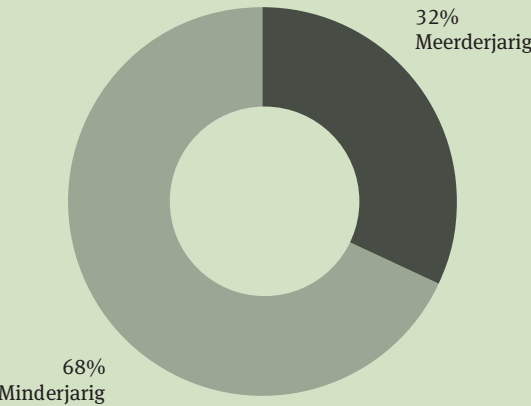
In 2024 vonden 981 nieuwe oproepers de weg naar Nupraatikerover.be (via de chat en/of via mail). Dit is een stijging van meer dan 17% in vergelijking met vorig jaar. We voerden in totaal 1.407 chatgesprekken in 2024, een stijging van 15% in vergelijking met vorig jaar.

Wanneer we het profiel van de contactnemers bekijken, zien we gelijkaardige trends aan de voorbije jaren. Hoofdzakelijk vrouwelijke contactnemers doen beroep op de hulplijn. Het aantal mannelijke contactnemers is met 6% gestegen in vergelijking met vorig jaar. Ongeveer 2/3 van de oproepers is minderjarig. De lichte stijging in het aandeel van de meerderjarige oproepers is niet onlogisch, gezien we meerderjarige slachtoffers van seksueel geweld ook de mogelijkheid bieden een chattraject met ons aan te gaan.

Gender

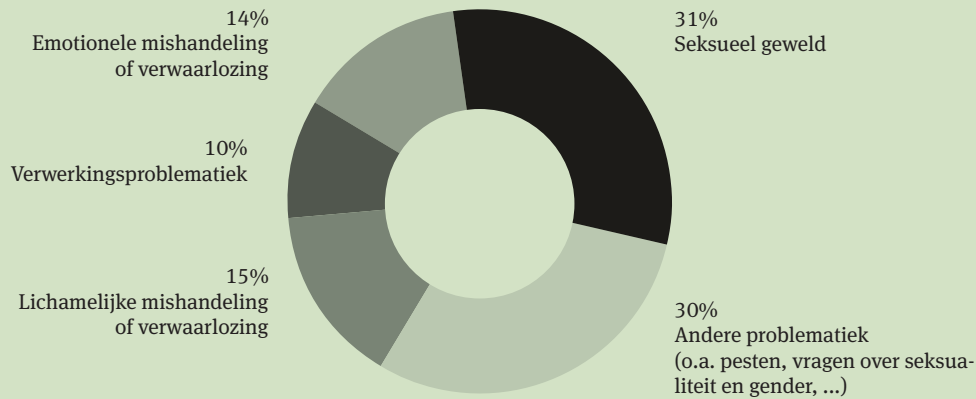
Leeftijd

Meer in detail:

-12 jaar	3 %
12-14	35%
15-17	30%
18-24	18%
25- 44	11%
45 +	2.2%

Onderwerpen chats

Het grootste aandeel oproepers komt chatten over seksueel geweld, zowel huidig seksueel geweld als geweld dat in het verleden plaatsvond met impact op het huidige functioneren van de oproeper.

30% komt chatten rond een andere problematiek. Denk aan pesten, vragen rond seksualiteit,... deze oproepers verwijzen we warm door. Ook aan hen besteden we de nodige zorg, zodat ze een positieve ervaring opdoen met online hulpverlening.

**Wie
is wie?**

VK ANTWERPEN

Team

Personeelslid	Functie
Roofthoofthans Hans	Algemeen Directeur
Appiah Lucia	Onthaal en administratie, uit dienst
Bervoets Lien	Hulpverlener
Boelen Annelien	Psycholoog
Claes Sofie	Coördinator Turnhout
Cleeren Stien	Hulpverlener en administratie
Coeck Bé	Onthaal en administratie
Croes Anita	Hulpverlener – 1712
De Bruyn Anna	Hulpverlener
De Houwer Sien	Casusregisseur, uit dienst
De Jong Leen	Hulpverlener
De Maegt Geert	Onthaal en administratie
De Rijcke Kirsten	Hulpverlener
De Saeger Kelly	Coördinator Mechelen
Dierckx Lore	Hulpverlener
Dillen Liesbeth	Casusregisseur
Driesen Karlien	Hulpverlener – 1712
Goessens Julie	Kinderpsycholoog
Hermans Evelynne	Hulpverlener
Huybrechts Tinne	Hulpverlener
Lamens Annelies	Criminoloog
Lujan Gabarda Taïs	Coördinator Veilig huis
Matthyssen Kathie	Coördinator onthaal en administratie uit dienst
Minasyan Silva	Hulpverlener, uit dienst
Nowak Dario	Hulpverlener, uit dienst
Peeters An	Onthaal en HR administratie
Peeters Mendy	Onthaal en administratie
Quintiens Laura	Kinderpsycholoog, uit dienst
Reniers Jana	Psycholoog 1712
Reynaerts Vicky	Kinderpsycholoog
Sabiti N'Sila Itoke Candice	Hulpverlener – 1712, uit dienst
Scheers An	Hulpverlener, uit dienst
Slootmans Katlijn	Kinderpsycholoog
Spiessens Kimberley	Kinderpsycholoog
Stoops Gideon	Casusregisseur

Sweere Ilka	Kinderpsycholoog
Van Buggenhout Barbara	Hulpverlener
Van den Hove Christina	Coördinator Antwerpen
Van den Wyngaert Linda	Coördinator Onthaal en administratie
Van Gool Silke	Hulpverlener
Van Hove Laura	Hulpverlener - 1712
Van Looveren Anja	Kinderpsycholoog
Van Looveren Fran	Jobstudent, uit dienst
Van Nieuwenhuijsen Eline	Coördinator Antwerpen - 1712
Van Raemdonck Eva	Klinisch Psycholoog
Van Veldhoven Nina	Hulpverlener
Vanderstraete Inge	Medisch directeur – Kinderpsychiater
Vanhaegendoren Evi	Casusregisseur, uit dienst
Verheyen Evelien	Hulpverlener – 1712, uit dienst
Verlinden Philippe	Hulpverlener – 1712
Waegemans Lander	Casusregisseur
Wauters Valérie	Vormingsmedewerker
Welleman Frédérique	Criminoloog

Bestuur en Algemene Vergadering

Lid	Bestuur - Algemene vergadering (AV)
Celis Vera	AV-Schepen stad Geel
De Smet Winand	Bestuur en AV, Departementshoofd ontwikkeling en educatie provinciebestuur Antwerpen
Guns Annemie	Bestuur en AV, Schepen gemeente Beerse
Mattheij Marjolein	Bestuur en AV, Spoedarts UZA
Roofthoofd Hans	waarnemend lid Bestuur en AV, Algemeen directeur VK Antwerpen
Paulus Camille	AV- Gepensioneerd
Swennen Frederik	Voorzitter Bestuur en AV, Gewoon hoogleraar Personen- en Familierecht UAntwerpen
Van Den Bossche Veerle	Bestuur en AV, Afdelingshoofd gemeente en OCMW Willebroek
Van Gorp Paul	Bestuur en AV, Gepensioneerd
Frieke Van Zundert	Bestuur en AV, Directeur CGG Andante
Vanderstraete Inge	waarnemend lid Bestuur en AV, Vertrouwensarts VK Antwerpen
Paul Van Royen	AV, gepensioneerd
Wellens Jo	Bestuur en AV, Psychiater ZNA UKJA en AZ Sint-Maarten

VK LIMBURG

Team

Personeelslid	Functie
Van Loon Katrien	Directeur
Bernaerts Laura	Maatschappelijk werker
Deberdt Stefanie	Teamcoördinator
Eerdekens Inge	Maatschappelijk werker
Gelders Lies	Orthopedagoog
Gielissen Patricia	Psycholoog
Holsteyns Saskia	Ondersteunend medewerker
Mathijs Evelien	Bachelor orthopedagogie
Moniquet Ann	Orthopedagoog
Petermans Marleen	Vertrouwensarts
Schildermans Lien	Criminoloog
Sleurs Katrien	Bachelor verpleegkunde
Vandekerckhove Paulien	Maatschappelijk werker
Van Hove Christel	Administratief medewerker
Vanleeuw Felina	Orthopedagoog
Vankerkom Katty	Onthaalmedewerker
Vissers Maxime	Orthopedagoog
Weltjens Laurence	Maatschappelijk werker

Bestuur en Algemene Vergadering

Lid	Bestuur - Algemene Vergadering (AV)
Vanderhallen Caroline, voorzitter	Bestuur en AV, Klinisch psycholoog/psychotherapeut
Berx Eric	Bestuur en AV, Gepensioneerd
Ceunen Goedele	AV, ten persoonlijke titel
Cuppens Mariët	AV, Moderator (bemiddelingsdienst)
Migneaux An	Bestuur en AV, Advocaat
Monard Sandra	Bestuur en AV, Directeur ondersteunende diensten Bethanië
Renson Ellen	Bestuur en AV, Directeur Junitas (jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen)
Swennen Hilde	Bestuur en AV, Directeur Welzijn en Regiodirecteur VCLB Limburg
Tuerlinckx Michel	AV, Gepensioneerd
Ulburghs Lutgardis	AV, Gepensioneerd
Van Ende Lutgart	Bestuur en AV, CAW Limburg
Vanweert Ingrid	AV, Directeur Personeel & Organisatie Wit-Gele Kruis Limburg
Vermassen Ann	Bestuur en AV, Directeur CIG de Zeshoek

VK BRUSSEL

Team

Personeelslid	Functie
Van Dooren Erik	Directeur
De Laat Anna	Ervaringsdeskundige
De Meyer Stefanie	Psycholoog
De Ruyck Karolien	Psycholoog
De Vuyst Inte	Criminoloog
Deneyer Johan	Administratief bediende
Depestel Kayla	Psycholoog
El Amrani Yasmina	Psycholoog
François Karolien	Orthopedagoog
Hadad Hafida	Administratief bediende
Mutabazi Isaro	Administratief bediende
Smets Lauren	Maatschappelijk werker
Tweepenninckx Jasper	Orthopedagoog, project Overhoop
Van Campenhout Ilse	Psycholoog
Vanbeselaere Vigdis	Vertrouwensarts
Venneman Eden	Maatschappelijk werker
Verdoodt Evi	Psycholoog
Waumans Matthijs	Psycholoog
Werdefroy Gerlinde	Psycholoog

Team nupraatikerover.be

Van Dooren Erik	Directeur
Van Campenhout Ilse	Coördinator, beantwoorder, psycholoog
De Meyer Stefanie	Beantwoorder, psycholoog
Depestel Kayla	Beantwoorder, psycholoog
El Amrani Yasmina	Beantwoorder, psycholoog
François Karolien	Beantwoorder, orthopedagoog
Smets Lauren	Beantwoorder, maatschappelijk werker
Verdoodt Evi	Beantwoorder, psycholoog
Waumans Matthijs	Beantwoorder, psycholoog
Venneman Eden	Beantwoorder, maatschappelijk werker
Werdefroy Gerlinde	Beantwoorder, psycholoog

Bestuur en Algemene Vergadering

Lid	Bestuur - Algemene Vergadering (AV)
Vandenplas Yvan, voorzitter	Bestuur en AV, prof. Emeritus, Kindergastroënteroloog UZ Brussel
Van Holen Frank, ondervoorzitter	Bestuur en AV, directeur Hulpverleningsbeleid Pleegzorg Vlaams-Brabant en Brussel en gastprofessor vakgroep Psychologie aan VUB
Sans Filip, penningmeester	Bestuur en AV, lector VUB
Schotte Christiaan, secretaris	Bestuur en AV, hoogleraar Faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen VUB, gedragstherapeut, voormalig diensthoofd Klinische Psychologie UZ Brussel
De Pauw Sonia	AV, pedagoog (op pensioen)
Minner Monica	Bestuur en AV, coördinator studentenbegeleiding Erasmus Hogeschool
Pellens Lieve	Bestuur en AV, magistraat federaal parket
Van Berlaer Gerlant	Bestuur en AV, kinder -en spoedarts in UZ Brussel
Vanderfaellie Johan	Bestuur en AV, Gewoon hoogleraar Departement Psychologie VUB
Verbeeck Bea	AV, psychiater en LEIFarts

VK WEST-VLAANDEREN

Team

Persoonslid	Functie
Castelein Joke	Directeur
Casteleyn An	Maatschappelijk werker, uit dienst
Ceenaeme Julie	Orthopedagoog & Maatschappelijk werker
Claeys Inge	Administratief medewerker
De Keyser Jan	Psycholoog
De Mey Deborah	Vertrouwensarts
de Rijcke Amélie	Orthopedagoog
De Volder Anke	Psycholoog
De Vos Jolien	Sociaal-cultureel werker
De Waele Anna	Psychologisch consulent
Deschagt Christine	Vrijwilliger
Everaert Emelie	Orthopedagoog
Ketels Nathalie	Criminoloog
Lambrecht Lynn-Marie	Psychologisch consulent
Lefebvre Elke	Criminoloog
Puystjens Mieke	Orthopedagoog
Ténaerts Valerie	Administratief medewerker
Sarazijn Ina	Logistiek medewerker
Schietaert Britney	Psycholoog
Van den Steen Valérie	Maatschappelijk werker, uit dienst
Van Hooreweder Goedele	Gezinswetenschapper
Vanhee Gaëlle	Psycholoog
Verbanck Lies	Psychiatrisch verpleegkundige
Verhaeghe Yaïza	Maatschappelijk werker
Verherstraeten Maarten	Directeur, kinderpsycholoog, uit dienst
Voet Laura-Jo	Psycholoog

Bestuur en Algemene Vergadering

Lid	Bestuur - Algemene Vergadering (AV)
Steverlynck Carine, voorzitter	Bestuur en AV
Balcaen Koen	Bestuur en AV
Berkers Marc	Bestuur en AV
Bruneel Jo	Bestuur en AV
Carbonez Ruth	Bestuur en AV
Dejaegher Lieven	Bestuur en AV
Demeulenaere Brecht	Bestuur en AV
Desmet Tine	AV
Jeuris Lisa	Bestuur en AV
Rosseel Sofie	Bestuur en AV
Steeemans Luc	AV
van Sprundel Paul	Bestuur en AV
Vandewoestyne Hilde	Bestuur en AV

VK OOST-VLAANDEREN

Team

Personeelslid	Functie
Eeman Joy	Directeur
Badisco Steffi	Maatschappelijk werker
Bekaert Katrien	Psycholoog
Bert Bieke	Orthopedagoog
Bovijn Kristel	Maatschappelijk werker
Cornelis Jessica	Secretaresse
De Stoop Tine	Criminoloog
Devriendt Ann	Maatschappelijk werker
De Wispelaere Joris	Psycholoog
Geeroms Jan	Maatschappelijk werker
Godu Fabiola	Secretaresse
Huyghe Kirsten	Psycholoog
Kluppels Kristel	Vertrouwensarts
Martein Régine	Psycholoog
Paepe Emma	Psycholoog
Persijn Ilse	Maatschappelijk werker
Sanse Joni	Maatschappelijk werker
Van Assche Elien	Maatschappelijk werker
Vandermeulen Hannah	Psycholoog
Van Rompuy Beth	Toegepast psycholoog
Willems Liselot	Criminoloog

Bestuur en Algemene Vergadering

Personeelslid	Bestuur - Algemene Vergadering (AV)
Bogman Annelies	Bestuur en AV
De Baene Ward	AV
De Vos Nicole	Bestuur en AV
De Vos Sabine	AV
De Vreese Luc	Bestuur en AV
D'Oosterlinck Patrick	Bestuur en AV
Karanfil Ümit	Bestuur en AV
Maes Jo	Bestuur en AV
Meyvaert Marc	AV
Opstaele Raf	Bestuur en AV
Otte Laura	AV
Remy Dirk	Bestuur en AV
Dr Schoentjes Eric	Bestuur en AV
Tindemans Guy	AV
Uvin Katleen	AV
Van Den Bossche Paul	AV
Van Gysegem Liliane	AV
Vermeulen Luc	AV
Vindevoghel Mark	AV

VK VLAAMS-BRABANT

Team

Personeelsleden (gewerkt in 2023)	Functie
Abts Annelore	Hulpverlener
Admassu Elien	Hulpverlener, uit dienst
Baete Isabel	Hulpverlener, uit dienst
Coolsaet Naéla	Hulpverlener
Desair Kristof	Directeur
Diels Sara	Hulpverlener
Dillen Anke	Hulpverlener
Du Four Astrid	Hulpverlener
Frère Aïra	Administratief medewerker, uit dienst
Ivens Carla	Hulpverlener
Lauwereins Astrid	Hulpverlener
Lemmens Monique	Administratief medewerker
Lisson Kristof	Hulpverlener, uit dienst
Mertens Gudrun	Administratief medewerker
Peeters Elke	Hulpverlener
Roelens Iris	Administratief medewerker
Slechten Wendy	Poetshulp
Snoeck Sofie	Hulpverlener
Toelen Jaan	Kinderarts
Vaes Agnèsia	Hulpverlener
Van Assche Helene	Kinderpsychiater
Van Doren Jill	Hulpverlener
Vanbeckevoort Bart	Hulpverlener
Vanderborght Isa	Hulpverlener
Vanderelst Ellen	Hulpverlener
Vanderlinden Sofie	Hulpverlener
Verhaert Patsy	Hulpverlener
Vansevenant Ororo	Administratief medewerker

Bestuur en Algemene Vergadering

Lid	Bestuur - Algemene Vergadering (AV)
Vael Marianne, voorzitter	Personeelsdirecteur UZ Leuven op rust
Casteels Kristina	Bestuur, Arts-specialist Kindergeneeskunde UZ Leuven
Charlier Mark	Bestuur, Diensthoofd Financiële dienst UZ Leuven
Buyse Gunnar	Bestuur, Medische diensthoofd Kindergeneeskunde UZ Leuven
Dillen Annemie	Bestuur, Gewoon hoogleraar en vice-decaan fac. Theologie en Religiewetenschappen, KU Leuven.
Mathieu Christine	Bestuur, Diensthoofd Juridische dienst UZ Leuven
Tambeur Wim	Bestuur, Voorzitter directiecomité UPC KU Leuven, gedelegeerd bestuurder van Z.org KU Leuven

VECK

Team

Personeelslid	Functie
Stroobants Tim	Directeur
Day Julia	Medewerker VECK-team gevaarsituaties kinderopvang, Communicatie en Beleid
Defossez Anna	Coördinator Echo-Lotgenotenwerking
Desair Kristof	Teamleider VECK-team gevaarsituaties kinderopvang
Fiers Adeline	Coördinator data en innovatie
Ketels Nathalie	Medewerker VECK-team gevaarsituaties Kinderopvang
Leeman Liv	Coördinator Kindreflex
Saey Catherine	Medewerker Kindreflex
Scheers An	Medewerker Handle with Care
Servranckx Verina	Medewerker Echo lotgenoten
Snoeck Sofie	Medewerker VECK-team gevaarsituaties Kinderopvang
Van Dyck Sam	Medewerker Kindreflex
Van Hoorde Kim	Coördinator Handle with Care en medewerker VECK-team gevaarsituaties kinderopvang
Weustenraad Bart	Medewerker VECK-team gevaarsituaties Kinderopvang

Bestuur en Algemene Vergadering

Lid	Bestuur - Algemene Vergadering (AV)
Van Dooren Erik, voorzitter	Bestuur en AV, directeur VK Brussel
Castelein Joke	Bestuur en AV, directeur VK West-Vlaanderen
Desair Kristof	Bestuur en AV, directeur VK Vlaams-Brabant
Eeman Joy	Bestuur en AV, directeur VK Oost-Vlaanderen
Geebelen Jos	AV, directeur WZC Gerkenberg op rust
Meertens Bea	AV, directeur Welzijn en Gezondheid Vrij CLB Limburg
Opstale Raf	AV, algemeen directeur RCGG Deinze-Eeklo-Gent op rust
Roofthoof Hans	Bestuur en AV, directeur VK Antwerpen
Steverlynck Carine	AV, bestuurder NVAO
Swennen Frederik	AV, Gewoon hoogleraar Personen- en Familierecht UAntwerpen
Vael Marianne	AV, personeelsdirecteur UZ Leuven op rust
Van Gysegem Lilliane	AV (mandaat beëindigd)
Van Holen Frank	AV, directeur Hulpverleningsbeleid Pleegzorg Vlaams-Brabant en Brussel en gastprofessor vakgroep Psychologie aan VUB
Van Loon Katrien	Bestuur en AV, directeur VK Limburg
Vandenplas Yvan	AV, prof. Emeritus, Kindergastroënteroloog UZ Brussel
Verherstraeten Maarten	Bestuur en AV, directeur VK West-Vlaanderen (mandaat beëindigd)

Colofon

Jaarverslag 2024 van de Vertrouwenscentra Kindermishandeling
en het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling

REDACTIE

Zorgcommunicatie.be

VORMGEVING

Filip Erkens

FOTOGRAFIE

Filip Erkens,

Shutterstock (cover, pg. 4, 6, 9, 19, 29, 30, 39, 42,)

Sociaal.Net / Lisa Develtere (pg. 52)

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Tim Stroobants, Saintelettesquare 17, 1000 Brussel

www.vertrouwenscentrum-kindermishandeling.be

info@expertisecentrumkindermishandeling.be

